

REDACTIA

Deák Ferencz-utca nrul 20.

ABONAMENTUL

Pe un an .. 20 cor.

Pe jumătate an .. 10 "

Pe 1 lună .. 2 "

Nr.-ri de Duminică pe an 4

coroane.

Pentru România și America

10 coroane.

Pentru România și străinătate

numeri de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Deák Ferencz-utca nrul 20.

INSERTIUNILE

de un sir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 bani de fiecare publicațiune.

Manuscripte nu se inapoiază.

Telefon oraș și comitat 502.

După 10 ani.

S'au împlinit deja zece ani de când s'a scos de sub tipar întâiul număr, *de probă*, al »Tribunei Poporului«, mai târziu »Tribuna«. Zece ani de înverșunate lupte, așa, că dacă ar fi să se socotească după cum e obiceiul în oștire: *îndoit* anii de războiu, — s'ar putea zice despre »Tribuna«, că a trăit de două ori cât îi este scris în frunte.

Privim cu mândrie la vremea trecută. Avem conștiința, că ne-am îndeplinit după cea mai bună convingere datoria către neam. Ș'avem, mai presus de toate, mângâierea să vedem, că n'am dus o luptă zadarnică, ci am fost înțeleși de întreaga obște românească.

Azi nu mai e ceartă asupra lucrurilor cari privesc singuri numai pe *frații nostri din România*. Nu se mai învinovățește unul pe altul, că face treaba unui anume partid din *fară*, ci ne întrecem toți în a fi cât mai buni Români, *frați deopotrivă de iubitori ai celora de peste Carpați*.

Activitatea, întrarea în alegere pentru a trimite în Dieta țării pe fruntașii neamului nostru, *pornire care întâia oră în coloanele acestui ziar s'a dat pe față*, azi este crezul tuturor Românilor din patrie. Și a străbătut în straturile poporului atât de adânc propaganda începută de »Tribuna«, încât văzurăm: dela o alegere la alta s'a îndoit numărul deputaților români, și răsună Dieta de graiul lor bărbătesc, cum nu s'a mai întâmplat de treizeci și mai bine de ani.

Ceea ce este cu atât mai îmbucurător, cu cât avântul acesta i-a cuprins și pe tovarășii nostri de luptă slovaci și sârbi, din care pricină stăpânirea mai ales asupra noastră își și descarcă săgețile. În Dieta ministrii, rând pe rând, cu noi se răfuiesc.

Fără noi, Slovacia și Sârbii n'ar fi prea mult băgați în seamă.

Nu mai puțin însemnat este faptul, că »Tribuna« a reușit să adune în jurul ei pe cei mai de seamă scriitori ai nostri.

Ea a publicat și publică articole din pana măiastră alui

Ioan Slavici, întemeietorul ziaristicii române moderne (a și stat pentru asta în temnița Vașului 1 an), este membru corespondent al Academiei Române și *premiat* al acestei înalte instituțiuni;

Eugen Brode, cel care a stat în fruntea mișcării naționale zise *memorandiste*, fost vicepreședinte al partidului național și care prin cartea sa asupra *chestiunii române*, tipărită în limbele marilor neamuri din Europa, a făcut lupta noastră cunoscută în lumea întreagă. Este și d-sa *premiat* al Academiei Române;

Septimiu Albin, fost secretar al comitetului național pe vremea luptelor mărețe dintre anii 1891—1894, care după ce a stat 10 luni în robie pentru »Tribuna« din Sibiu, a mai fost osândit și pentru Memorand;

Ioan Russu-Șirianu, care după ce a luptat pentru cauza națională în România ani de zile, stă aici neclintit în foc de 15 ani; este și d-sa *premiat* al Academiei Române, pentru că a scris cartea »*Românii din statul ungar*«, pe care stăpânirea din Budapesta ar fi ars-o, dimpreună cu autorul ei;

Enea Hodoș, membru corespondent al Academiei Române, unul dintre cei mai eminenți profesori, culegător sânguincios de poezii populare, literat de frunte și pedagog iscusit;

Vasilie Goldiș, peană ageră care de atâtea ori a făcut să tresalte inima cititorilor nostri;

Dr. I. T. Mera, dulcele povestitor, ale cărei schițe din călătorie și alte bune povești au fost și sunt atât de mult apreciate;

Ilarie Chendi, prietenul care a stat și la rău și la bine cu noi, care dacă a tăiat în carne vie, criticând, nu mai puțin a scris cald despre lucrurile bune și duios scrie despre tot ce-i *d'acasă!*

Iar din generația mai tineră *Sever Bocu*, *Gh. Pop*, *P. Nistor*, *Coriolan Pop*, *dr. G. Groșan*, *C. Bucșan*, *Horia Petra-Petrescu*, *dr. D. Stoica*, *V. Nițescu*, *Sever Dan*, *dr. U. T. Mihai*, *Alexandru Munteanu alui Vasilie*, *Al. T. Dimitrescu*, *P. E. Papp*, *Petru Popa*, *Iosif Târâu*, *Profi*, (pseudonimul unui distins pricepător al chestiilor școlare); *Sfinx*, (alt pseudonim sub care scrie un bărbat de școală și literat al nostru) și alții, cari din diferite centre românești țin să pună umărul la munca noastră pentru luminarea poporului și întărirea lui pe teren politic, cultural și economic.

Nu mai puțin au ilustrat coloanele acestui ziar valoroșii nostri colaboratori externi d-nii *Teodor Filipescu* și *Isidor Ieșan* din Seralievo, ale căror comunicate etnografice și istorice despre Românii din Balcani au atras luarea aminte a cercurilor înalte culturale române.

Și în viitor asta ni-e scopul: să mergem pe drumul bătut, pe care ne-a însoțit dragostea și încrederea obștei române. Vom slugi din toate puterile *partidul nostru național*, pe care Ungurii din Dieta zadarnic se codesc a-l recunoaște, căci el totuși există și-i îmbrățișat de tot ce este putere și simțire românească.

În ce privește redactarea ziarului, vom face *simțitoare îmbunătățiri*. Ne vom sili a-l scoate în fiecare zi de lucru, ca astfel să ținem publicul în curent cu tot ce se petrece. Vom lărgi serviciul de informa-

țiuni mai ales. Bine înțeles: vom scoate la iveală îndeosebi faptele ce se petrec în viața noastră națională.

În schimbul strădaniei noastre *cerem dela amici să răspândească »Tribuna«* și abonenților să plătească regulat. Astfel mână în mână și în deplină înțelegere: cei grupați în jurul acestui ziar și publicul cetitor vor fi adus neamului serviciu prețioase.

Expozeul ministrului de externe. În ședința de Marți a secțiunii bugetare a delegațiunii austriace ministrul afacerilor streine, baronul *Aehrenthal* și-a rostit expozeul. Expozeul nu are nici un moment nou însemnat. Ministrul accentuează bunele relațiuni ale monarhiei noastre cu statele: Germania, Italia, Rusia, Anglia și Franța. Cu privire la Turcia, ministrul făgăduiește executarea programului dela *Mürzsteg*, crearea bugetului macedonean și îmbunătățirea justiției. El constată cu satisfacție că poporația din Macedonia prinde tot mai multă încredere în organele statelor streine, regretă însă faptul, că activitatea bandelor nu a încetat. »Accentuez încă, zice ministrul, că am primit cele mai prietenești relațiuni cu vecina noastră România«. De asemenea relațiunile cu Serbia, Grecia, Bulgaria, unde avem simpatii. Păcat, că bunele relațiuni politice cu Serbia nu se completează cu aceleași relațiuni economice.

Chestiunea Marocului încă nu a ajuns în faza unei împăcări definitive. Ministrul accentuează, în sfârșit și exportul crescând al monarhiei, care va trebui încă cultivat prin dezvoltarea serviciului consular.

GAUZE și EFECȚE.

De Ioan Slavici.

A fost un timp, când foarte mulți se răzîmau, unii cu nădejde, alții cu temere, în combinațiunile lor politice pe marile destoinicii ale atunci încă tinărului și azi cam învechitului comte Albert Apponyi, om de netăgăduită superioritate intelectuală, cu înaltă pozițiune socială și înzestrat cu cultură apuseană în cel mai larg înțeles.

Încetul cu încetul însă a eșit la iveală, că nobilul comte e lipsit de măsura cuvenită unui om de stat și că stăpânit fie de alții, fie de împrejurări, fie de propriile sale porniri, prea des își ia gura plină și dă în gropi.

Privirile s'au îndreptat deci asupra altei odrasle din înalta nobilime, tinărul fiu al bătrânului Coloman Tisza, tot om de superioritate intelectuală, cu înaltă pozițiune socială și înzestrat cu cultură apuseană.

În timp de câte-va luni însă și cei ce-și puneau nădejdea în el, și cei ce se temeau de dânsul s'au încredințat, că e lipsit și el de măsură — chiar mai și mai decât comtele Apponyi. Prea o luase cu »teremtette!«

A rămas mai presus de toate nobilul fiu al marelui comte Iuliu Andrassy, care îi întrece în toate privințele pe ceialalți doi, iar cu acesta au pățit-o rău de tot zilele aceste cei cu nădejdea.

Trebuie să fii un adevărat fenomen, ca dintr'o singură răsuflare să faci atâta gre-

șeli ca nobilul acesta și să le faci dușmanilor atât de bune și de mari servicii ca dînsul.

E, înainte de toate, dl Aurel Popovici, care nu poate să-i mulțumească în destul pentru reclama ce i-a făcut.

Cartea publicată de D-sa a fost și are să fie citită de mulți. Chiar și dacă aceștia vor fi admitând toți, că e bine scrisă cartea, cu mult aparat științific, cu multă pricepere și cu mult temperament, numai puțini au admis, că ideile și sentimentele reproduse în ea sunt împărțite de masele mari ale poporului român. A trebuit să vie unul dintre consilierii Majestății Sale Apostolice, ministrul de interne al Ungariei el însuși, ca să-i dea autorului atestatul, că exprimă simțământul comun al poporului român. — Aceste sunt, — le zice el reprezentanților autorizați ai poporului român, — aceste și nu altele ideile și sentimentele voastre: această mare Austrie helvețisată e ceea ce voiți voi!

În fața acestei apostrofe sunt zadarnice protestările reprezentanților trimiși de români în dieta ungară, căci ministrul de interne al Ungariei el însuși atestază, că ele nu sunt sincere.

Vor ceti deci de azi înainte încă mai mulți cartea dlui Aurel Popovici, mulți de toți, toți cei ce țin să fie dumiriți asupra ideilor poporului român și asupra sentimentelor lui.

Li suntem apoi recunoscători înțeleptului om de stat noi cei atât de mult calomniati și atât de rău prigoniți ca agitatori daco-români.

Niște infami sunt cei-ce ne-au calomniat și niște răi cei-ce ne-au prigunit: ministrul de interne al Ungariei ni-e vie dovadă, că nu o mișcare daco-romanistă, ci una austriacă a existat și există la Români din regatul ungar.

Dacă, publicând cartea sa, dl Aurel Popovici nu ar avea alt merit, are meritul de a fi silit pe un prea chibzuit ministru de interne al Ungariei să recunoască acest adevăr, să-l pecetluiască cu autoritatea sa și să îngroape legenda agitațiilor daco-românești.

Mai presus de toate nobilul comte nu putea însă să se mulțumească cu numai aceste pentru d-sa mici efecte ale marelui sale fapt.

Ca să mai lărgească cercurile celor ce au să-i fie recunoscători, și-a îndreptat privirile și peste hotare, atât spre Apus, cât și spre Răsărit și le-a aruncat Nemților o vorbă grea, iar pe România a prezentat-o în fața lumii drept țară ingrată, care, făcând cauză comună cu austriacii, încurajază mișcarea pornită contra Ungariei.

Iată un lucru ce nu se știa până acum.

S'ar fi putut crede, că Români din regatul ungar, frământați de legitimele lor nemulțumiri, sunt accesibili pentru ideile emise de dl Aurel Popovici în cartea sa; ministrul de interne al Ungariei ne spune însă, că toți Români susțin acele idei, îndeosebi și cei din statul român, nu oare-cari oameni de stat, nu vre-unul din partidele politice, nu guvern, nu opozițiune, ci România întreagă cu chibzuitul ei Rege în frunte.

Să mai poftescă acum cineva să pună la îndoială importanța actuală a cărții scrise de dl Aurel Popovici.

Dacă mai fost cineva de părerea, că ideile emise în aceea carte nu se pot realiza, el

trebuie să se retragă într'un colț și să tacă: smintit ar fi dacă s'ar mai încumăta să se lupte contra unui curent atât de puternic ca cel format de susținătorii acelor idei.

Ca să-și completeze fapta, preacumplitul ministru de interne al regatului ungar a mai luat asupra sa și sarcina de a încredința lumea, că Români din regatul ungar sunt foarte fericiți și au cuvinte de a se simți mulțumiți cu pozițiunea ce li s'a creat.

De când e lumea lume, fericit a fost socotit cel ce el însuși se simte fericit, și astfel și Români din regatul ungar numai ei înșiși sunt competenți a se pronunța, dacă au ori nu cuvinte de a fi mulțumiți cu actuala stare de lucruri din patria lor.

Mărturisirea făcută de ministrul de interne nu poate dar să aibă decât efectul de a produce pretutindenea convingerea, că sunt niște naivi aceia, care-și fac iluziunea, că vor putea Români să-și creeze în statul ungar o mai bună pozițiune câtă vreme aface-urile publice ale acestui stat vor fi conduse de oameni ca nobilul comte și ca oamenii lui.

Între naivii acestia eram și noi, bieții de noi, care ne mângăiam cu gândul, că oamenii de stat ai Ungariei vor înțelege în cele din urmă, că n'au luptă și cu poporul român n'o să se poată susține statul ungar și vor face ceva, ca Români să fie interesați a-l susține alături cu Maghiarii.

»Nici odată!« — ne strigă acum ministrul de interne al Ungariei. Așa ceva nici prin gând să nu ne treacă!

Cum stăm noi în fața celor ce susțin ideile emise de dl Aurel Popovici! Puțini noi și neputincioși, și mulți, așa zice ministrul, ei și puternici, nu ne rămâne decât să tăcem în vreme ce dânsii strigă:

»Să-l trăiască Dumnezeu pe mai presus de toate nobilul comte, bunul nostru ajutor, și să-i fie mintea, pe care o are, că mult ni-e prețioasă!«

Emigrarea. Biroul de statistică publică date asupra emigrării. După aceste date, emigrarea a ajuns pur și simplu înspăimântătoare. În restimpul dela 1 Ianuarie până la 30 Septembrie a. c. s'au liberat 197.510 pașapoarte.

Partea cea mai mare a acestor emigranți este perdută pentru țară. Dacă această goană nebună și neconținută peste ocean va mai dură, ea poate să devie direct o catastrofă pentru țară. Țara va rămânea fără brațeproductive și populația va scădea în loc să crească. Dar contele Andrássy își va urma politica sa »neîndurată și neînduplecată« de urmărire a »agitatorilor« naționaliști, căci aceasta-i singurul rău în acest Canaan, care fără »agitatori« ar fi cea mai înfloritoare și cea mai fericită după toate continentele. Singurul lucru ce l-ar putea pune pe gânduri ar fi, ca mânepoimâne nu va mai avea de unde recruta destui jandarmi spre a aresta pe alde Iuriga și soții.

Alegerea noului păzitor al coroanei. Într'o ședință comună, Camera deputaților și a magnaților, s'a ales Marți noul păzitor al coroanei. Președintele Iusth a citit rescriptul regal, prin care se candidau cei patru candidați la aceasta demnitate. Baronul Wesselényi Miklós a fost ales cu unanimitate de voturi. În aceeași ședință s'a citit și rescriptul de întărire al M. Sale prin care se confirmă această alegere. Noul ales păzitor a depus jurământul într'o strălucită asistență a ministrilor, deputaților și magnaților. El a mulțumit apoi camerelor printr'un discurs în care a jurat credința coroanei.

Din Dietă.

— Ședința dela 5 Decembrie. —

Înainte de a se intra în ordinea de zi, deputatul-naționalist, dr. Aurel Vlad, cere cuvântul în chestie personală.

Aurel Vlad: Pe baza §-lui 215 din regulament, fiecare deputat are dreptul să vorbească în chestie personală. Sâmbătă, în răspunsul la interpelația mea, dl ministru al justiției, s'a atins de persoana mea spunând, că eu a-și avea oarecari legături cu partidele politice din Viena, și că în înțelegere cu acestea mi-ași fi înaintat interpelația...

Ministrul Polónyi: N'am zis așa.

Aurel Vlad: Dă, dle ministru, ai stabilit o astfel de concidență, și ai tras astfel de consecințe, ca și când eu și partidul meu am fi purces în înțelegere cu vr'un partid politic din Viena. Asta mă jignește și cred, că trebuie să răspund. Cred, că on. Camera îmi va da voie...

Președintele: La asta nu se cere învoirea Camerei, pentru că dl deputat are dreptul să vorbească, pe baza §-lui 215 din regulament.

Aurel Vlad: On. Camera! Interpelația mea n'a fost anunțată în aceeași zi, în care, nu știu cine, în parlamentul din Viena, a interpelat, în aceeași chestie. Eu mi-am fost anunțat interpelația cu trei zile mai înainte, și numai fiind timpul prea întârziat s'a amânat în ședința de Sâmbătă. Așadară cu toate că este o concidență, nu sunt eu de vină dacă în aceeași zi, s'a înaintat în Camera din Viena aceeași interpelare.

Deci în ceea ce privește acuza dlui ministru, că eu ași sta în legătură cu partidele din Austria, acuza asta o resping cu toată energia atât în numele meu cât și în numele partidului. (Mare zgomot. Strigăte în stânga: Unde-i acel partid? Ce fel de partid?)

Un glas de pe băncile naționalităților: Partidul naționalităților.

Președintele: Vă rog să vă liniștiți, dl deputat.

Aurel Vlad: Eu nici atâta legătură n'am cu partidele din Viena, cât a avut dl ministru de justiție cu Clofaș și soții într'o vreme. Eu am citit într'o foaie și de acolo știu, că dl ministru m'a suspiciat, că eu m'ași fi pus în contact cu Lueger și mai nu știu cu cine. Declar aici solemn, că eu pe dl Lueger, primarul Vienei și deputat în Camera austriacă, n'am onoare a-l cunoaște personal, și nu m'am pus nici odată în contact cu el nici prin vorbă, nici prin scris. (Aprobări pe băncile naționalităților).

A doua acuza a dlui ministru e că noi am fi avut nu știu ce de împărțit cu guvernul Fejérváry. (Strigăte în stânga: Ce, nu-i așa?) Martori îmi sunt deputații din comitatul Hunedoarei...

Ministrul Polónyi: Când am spus-o eu asta?

Aurel Vlad: În răspunsul la interpelația mea, ai spus, că Fejérváry și Kristoffv sunt nași naționalităților (Ilaritate și zgomot.) Eu cred, că toată atitudinea mea de pe timpul crizei arată, că eu n'am avut nimica de a face cu Fejérváry și cu Kristoffv.

Un glas în dreapta: Totuși...

Aurel Vlad: (Ironic.) Totuși! Totuși! Ai spus de altă-dată că noi am ales pe Kristoffv la Bocșa, ori mai bine, — noi am fi de vină că a fost ales acolo cu unanimitate de voturi. Declar, că chiar eu am fost acela, care am și scris un articol de gazetă, în care îndeamnă pe cetățenii de pe acolo să-și pună și ei un candidat naționalist, ba i-am și rugat pe câțiva fruntași să primească candidatura. Dacă n'am reușit, nu suntem noi de vină. Nu eu, și nici partidul meu nu suntem de vină, dacă Kristoffv n'a avut contra candidat în acel cerc. — Atât am crezut de cuviință, că trebuie să răspund la acuzele dlui ministru de justiție. (Vii aprobări pe băncile naționalităților.)

Ferdinand Juriga cere cuvântul pentru ca să răspundă invinuirilor ce i-s'au adus. Imediat se naște un șgomot infernal. Președintele sună.

Baloghy Ernő: Mai bine ispășește-ți păcatele.

Ferdinand Juriga: Cred, că am motive destul de ponderoase ca să vorbesc în chestie personală. (Ilaritate. O voce: A constatat-o curtea cu jurați.)

Căci ministrul de justiție paznicul justiției, — cum cu regret trebuie să-i spun — a riscat în răspunsul la interpelarea dlui Aurel Vlad unele afirmații aspre; e retăcut însă de aceia cu is-

tefe apucături advocătești unele împrejurări, vrind prin această să mă compromit, că aș fi dat în genunchi înaintea lui cerându-i iertare și îndurare. (Sgomot, președ. sună). Mai departe spune neadevăruri, căci zice: »Mai târziu a adaus (adecă Juriga) la declararea aceasta, a făcut altă declarație lungă, în care să căia de cele făcute, așa că am făcut greșala să ascult de inima mea față de acel preot pocăit și așa mai departe.

Dar întreb, cine m'a chemat prin un deputat în cabinetul ministrului? Cine altul decât dl ministru, care mi-a zis: »Dă popo, o declarație — să mă pot apăra de voi fi atacat. Scrie-o cum veți ști, eu mă voi îngriji să și sisteze procesul«. Tocmai în felul acesta a vorbit, să poate că va fi uitat deja, dar eu n'am uitat, căci pentru mine chestia e de mare însemnătate. În scrisoarea mea nu e nici o umilire din partea mea; poftiți și-o cetiți, iau răspunderea ori când pentru ea, căci în articolele înscrinate n'am agitat contra ungarilor (Ilaritate), ci contra politicianilor șovinisti. Poftiți și le cetiți. Chiar e citat greșit: »Politica ungarilor«, pe când în fiecare aliniat se vorbește de politicianii unguri șovinisti, iară poporul slovac e direct rugat să iubească pe unguri.

Și eu sunt credincios patriei (Sgomot). Poftiți și cetiți liniștit articolul meu și vă veți convinge că am dreptate. Iară în al II articol nici nu e vorba nici de unguri nici de șovinisti, ci de principiul moral, pe care m'am pus să-l apăr, că trebuie să fim credincioși legii noastre; iar cei ce ne împiedecă dela acestea sunt Faraonii și Irozii cari să află și între slovaci și între unguri; în contra acestora e scris articolul, nu în contra ungarilor.

Dacă veți ceti liniștiți aceste două articole, îmi veți da dreptate și prin aceasta voi fi dovedit, că D-nul ministru a greșit.

Și-apoi cine m'a chemat înainte cu o săptămână în oficiul secretarului dela ministrul de justiție? Dl secretar de stat Antoniu Günther, mi-a zis: »Poftește și sezi« (Csücsülj le) (Ilaritate).

Ernestin Baloghy: Asta-i răsplata curtoasiei și buneii voine?

Ferdinand Juriga: Și-apoi mi-a zis: »Scrie te rog la sfârșitul declarației, că îți pare rău de expresiile aspre ce le-ai întrebuintat.« Am scris, iară într'o epistolă privată i-am mulțămînt ministrului pentru promisiune, precum se și cuvenea (Sgomot).

I-am scris în epistola aceea, — înmuită de promisiunea D-lui ministru de justiție, că vor veni timpuri mai bune pentru noi naționalitățile și că de aci înainte nu vom mai avea atâtea năcazuri, — i-am promis că voi fi mai moderat. Și iată vedem primul semn al promisiunii d-lui ministru, vedem cu ce simț de dreptate și cât de legal sunt tratate naționalitățile (Sgomot).

Somogyi Aladár: Dacă s'ar fi procedat legal, D-ta n'ai mai fi aici.

Afacerea deputatului Juriga.

Raportorul **Kátosi József:** Deputatul Juriga a fost condamnat la 2 ani închisoare și 1200 de cor. amendă. Procurorul din Pressburg a rugat pe ministrul de justiție și comisiunea de imunități să suspende imunitatea deputatului Juriga pentru că a aflat dela Conzistorul din Gran, că Juriga are de gând să plece în America. Comisiunea propune suspendarea inviolabilității deputatului Juriga. Ea nu poate fi socotită ca o șicanare politică, căci delictul a fost săvârșit într'un timp când Juriga nu era deputat. Cere adoptarea acestei propuneri.

Zboray Miklós: Judecătoriile, cred, adesea abuzează de largitudinea ce-o au de-a arestă în mod preventiv pe acuzații cari au înaintat recursuri. Trebuie totdeauna să se stabilească în mod neîndoios dacă arestarea este motivată. Găci dacă nu există un motiv hotărât, atunci suspendarea dreptului de inviolabilitate nu slujește decât scopuri de șicanare politică. (Voci: În cazul acesta avem un verdict!) Da, însă nu-i valabil, căci s'a dat recurs împotriva lui! (Mare zgomot, mișcare).

Dl deputat **Csizmázia** este adânc indignat pentru faptul că, fiind vorba de un deputat naționalist, îndrăznesc să dau un vot separat. Constat că dreptul acesta nu mi-se poate contesta și voi face uz de el. (Mare zgomot, președintele sună.) Cunoașteți părerea mea în chestia națională. Voi arată însă pentru ce apăr inviolabilitatea chiar și în cazul lui Juriga.

Pentru ce subprefectul arestarea? Am aflat,

zice el, în raport, că Juriga a fost astă-vară la episcopul Reiner cerând să fie numit în America — deci cu luni de zile înainte de proces. În 4 Oct. subprefectul a întrebat pe episcop și acesta a răspuns că Juriga și-a cerut numirea la America. Dar legea cere ca numai în caz de bănuială întemuită să se facă arestarea.

Bródy Ernő: Legea cere și date pozitive!

Zboray Miklós ca jurist nu mă pot împăca cu gândul ca cineva să fie arestat pe baza unui raport al unui subprefect. (Aplauze). Dlor, chiar dacă afacerea este complicată cu motive politice, totuși socot că este un rău mai mic dacă Juriga va fugi încărcat cu pedeapsa (Mare sgomot, președintele sună). Nu uit că nu de mult și noi am fost într'o situație asemănătoare și și noi am fost în primejdia de-a fi arestați (Aplauze și strigăte de »trăiască« pe băncile naționale).

Ministrul Polónyi Géza: Legea permite arestarea în caz când un verdict s'a dat. Trebuie ca judecătoriile să aibă dreptul de arestare. Procurorii au atâtea procese naționale încât abea dovedesc. Dacă vom permite ca un condamnat oarecare să fugă, deși fuga lui se putea bănuși, atunci îi vom descuraja în munca lor patriotică.

După dorința lui **Zboray** să citește raportul subprefectului.

Olay Lajos: Interesele țării sunt de-asupra tuturor legilor. În interesul ei trebuie să comitem chiar și acte de ilegalitate. (Aplauze, sgomot.) Trebuie să fim mai presus de toate unguri. Aminteste cazul lui Miletici, care a fost arestat în contra dreptului de imunitate și camera a ratificat. *Juriga trebuia, tot astfel, imediat arestat.* (Protestări. Zgomot).

Propun ca pe viitor să se dea judecătoriilor dreptul acesta de-a arestă în mod preventiv pe agitatori.

Ministrul de justiție Polónyi Géza: Zice că a tratat totdeauna cu bunăvoință procesele naționalităților.

Dr. Aurel Vlad: Când a fost vorba între noi despre casarea proceselor, nu s'a pomenit nici măcar un singur cuvânt că se va face excepție cu procesele naționalităților. Dl ministru ne-a zis — știu sigur — ca să înaintăm o rugare și dacă procesele vor proveni din timpul regimului lui Fejérváry — colegul Brediceanu încă poate dovedi — atunci procesele se vor casa neapărat.

Ministrul de justiție Polónyi: Da vreți să casez și procesele pentru omor!?

Dr. Aurel Vlad: A fost vorba numai despre procesele de caracter politic. Pentru a dovedi că nu l'am acuzat fără date, am amintit, că dl ministru a făcut excepție cu un proces, deși făgăduise că îl va casa. Faptul acesta dovedește că acest proces a fost menținut cu tendințe politice.

Vázsonyi Vilmos. Dl Olay a vorbit făcând apel la frumosul sentiment al patriotizmului. Eu doresc să privesc chestiunea din punct de vedere al dreptului. Căci cred că nu am ajuns atât de departe, cu soarta țării să atârne de faptul dacă Juriga va fi arestat sau nu. Deci chestiunea este o chestiune de drept și nu putem să o privim din punctul de vedere atât de ieftin al patriei, al țării (Mare sgomot în stânga). Nu cer privilegii în materie de patriotizm, în politică domnește principiul *hodie mihi, cras tibi*. Procedul judecătoriesc este prigonirea cea mai gravă a inviolabilității.

Noi am luptat mult pentru dreptul de inviolabilitate, în anii din urmă. Vă amintiți de cazul lui Nessi. Ei bine, vreți ca acum de odată să renunțăm atât de ușor la toate cuceririle de atunci? Fiecare parlament are dreptul de inviolabilitate pe care-l merită. De altcum mă mir de când au ajuns rapoartele subprefectilor atât de sfinte și autoritare în fața noastră încât să ne plecăm în fața lor. Noi când am fost în opoziție le-am tăgăduit ori ce valoare. Dacă Juriga ar fi avut de gând să fugă, nu spunea nimănui. Au fugit mulți în America fără îngăduința autorităților bisericesti.

Dacă-i vorba de imunitate, bucuos dăruim pe Juriga Americii, pentru a ne păstra nouă dreptul de imunitate. (Aplauze) Este un precedent fără pereche, nedrept și nejust de a să da judecătoriesc dreptul de-a aresta în mod preventiv pe un deputat pentru delict de presă. (Aplauze pe băncile naționalităților).

Ministrul Polónyi Géza: propune ca în afacerea aceasta să se amâne hotărârea și afacerea lui Juriga.

Camera admite.

Urmează mai multe interpelări ale deputaților **Baloghy Ernő, Nagy și Hentz.**

Ședința să ridice la orele 3.

— Ședința dela 6 Decembrie. —

Au vorbit, la budgetul ministerului de agricultură doi deputați naționaliști: **Aurel Novac și Dr. St. C. Pop,** arătând amândoi suferințele plugarilor, cerând ca statul să cumpere moșiile mari dela magnați, să le parceleze și să le vândă poporului, după cum arată și alte rele, cerând ca guvernul să facă grabnică îndreptare.

Proces pentru agitație.

Arad, 7 Dec.

Pe azi este sorocit înaintea tribunalului arădan procesul pentru agitație intentat dlui **Ioan Nicorescu, preot în Curtici.** Apărător al dlui **Nicorescu** este dr. **Sever Ispravnic.** La instrucție s'a refuzat ascultarea mai multor martori invocați de acuzat.

Aceștia s'au prezentat azi să depună, dacă vor fi admiși. Ei toți arată că dl **Nicorescu** n'a zis, cu privilegiul alegerilor dietale, cuvintele ce i-se atribue. Vorba e, numai dacă tribunalul îi va admite să fie ascultați.

Ședința delegațiunii ungurești.

Budapesta, 4 Decembrie.

În ședința de ieri a delegațiunii ungurești, ministrul de război **Schönaich** a expus în limba nemțească programul seu. Declară că budgetul militar nu-i al seu, ci al predecesorului seu, care a demisionat abia acum câteva săptămâni. Nu va face schimbări însemnate. Cere îmbunătățirea sortii ofițerilor, a orfanilor și a văduvelor lor. Cheltuielile se vor putea împlini în partea lor mai mare din fondul taxelor de scutire. Nu face un expozeu mai mare. Dorește o pace trainică pe terenul chestiilor militare.

Delegații **Zichy Miklós, Kmety Károly și Rakovszky István** cer ca pe viitor să se înlăture cu totul limba nemțească din delegațiuni.

Președintele și primul-ministru **Wekerle** spun că deși limba ungurească este limba oficială a delegațiunii ungurești, totuși s'a format uzul de-a se tolera și limba nemțească.

Hoits Pál spune că deși partidul kossuthist intră în discuția budgetului militar, își menține toate principiile sale.

Se discută asupra împărțirii furniturilor militare între Austria și Ungaria.

Generalul **Krobatin** susține punctul de vedere al guvernului.

Din Sătmar.

— Corespondență particulară. —

În 11 Noembrie s'a îndeplinit în Careii-mare (Nagy-Károly) o sfințire de școală. Zic o »școală« deși s'ar potrivea a zice »școala confesională gr. cat. română«.

Dela oficiul parohial al acestei confesii în fruntea căreia este legat și un post de Archidiacon a Sătmarului, care au deschis concurs, nu pentru interes ci pentru îndeplinirea oficiului — fiindcă după concurs s'au prezentat două învățătorițe române (Alba Iulia și Gherla) și una din loc română de origine, dar durere numai de limbă neavând idei de literatură, scriitorii și poeții români.

Ce să vezi? Măritul senat școlar, a pus ad acta recursele celor două învățătorițe române și unanim au ales pe cea de o limbă și simț cu ei.

Unde e, Arhidiaconul Sătmarului ce poartă un nume atât de frumos, românesc: **Coriolan Ardelean,** care a fost câțiva ani și profesor în Beiuș, spuneți frați români unde e? — Unde e Careiul, pentru români e departe, departe.

Școalele confesionale române din Sătmar la ordinea zilei trec cu învățători cu tot la stat, în decursul acestui an s'au făcut aproape la 40 școli de stat, în multe locuri în comunele frunțase în fruntea cărora stau preoți ce poartă brâu roșiu și se numesc protopopi, iar turma se risipește (onoare excep.) Oare pe acui seamă vor purta acel brâu roșiu și pentru ce merite? **Livius,**

Andrássy despre naționalități.

Am dat resumatul vorbirii rostite de ministrul Andrássy în ședința dela 25 Noembrie a dietei. O publicăm acum în întregime.

Eată-o:

»Onorată Cameră! (S'auzim! S'auzim!) De oare-ce în discursurile de până acum s'a desbătut cu deosebire chestiunea naționalităților și eu în această chestiune încă nu m'am pronunțat de loc (S'auzim! S'auzim!), fie-mi permis a-mi desfășura punctul de vedere în chestiunea naționalităților. (S'auzim, s'auzim!)

Înainte de a face aceasta, vreau să fac o scurtă observație la discursul rostit adineori de on. meu amic Moskovitz. Dânsul insistă pentru garanțiile constituționale. Și eu insist. Lucrez ca să le pot da gata. În discursul ce l'am rostit cu ocaziunea desbaterii bugetului pe 1906 am arătat scopurile, ce mi le-am propus în această privință. Mi se pare, că e de prisos a repeta, ceea ce am zis atunci. Azi a sosit timpul faptelor și în această chestiune. (Vii aprobări). Sper, că nu peste mult voi fi în situația, să present on. camere primul proiect în această materie. (Vii aprobări). Acest proiect va fi despre lărgirea sferei de activitate a tribunalului administrativ, cu scop de a pune drepturile municipiilor sub scutul justiției. (Vii aprobări).

Iar acum voi trece la chestiunea naționalităților (S'auzim, s'auzim!)

Aici înainte de toate să ne răfuim cu inculparea ridicată zi de zi din partea domnilor deputați naționaliști contra națiunii maghiare; inculparea că aici statul ungar sau guvernul ungar ar prizoni naționalitățile ar fi cu nedreptate față de naționalități și ar vrea să le maghiarizeze cu forța. Această inculpare e o invinuire temerară (Așa este! așa este în dreapta și stânga), care se opune diametral faptelor. (Adevărat! Așa este în dreapta și stânga). Dacă statul ungar ar fi urmat această politică, credeți-mă, domnilor deputați acum n'ați ședea aici. (Adevărat! așa este! în dreapta și stânga.) N'ați avea cutezanța să vorbiți așa trufași. (Vii aprobări și aplauze în toate părțile camerei.) Dacă ar fi adevărat aceasta, mai ales în acele lungi secole, când a fost încă permis a recurge la mijloace cu mult mai brutale și mai energice, decât mijloacele ce se pot întrebuița astăzi; dacă națiunea maghiară ar fi voit atunci să vă maghiarizeze, dacă ar fi urmat pilda vecinilor noștri, atunci zău n'ați fi în puterea în care sunteți astăzi. (Așa este! Așa este în dreapta și stânga.)

Rákosi Victor: O, de ar fi făcut așa străbunii noștri!

Contele Iuliu Andrássy: Dar faptele istorice arată tocmai contrarul. Pe când în apus se năpustiau cu putere de fer și consecvență la extirparea naționalității rasselor supuse, la noi rassa maghiară și-a împărțit drepturile cu rasele supuse ei. Doar e știut că în Ungaria fiecare a putut fi nobil, nimenea nu s'a căutat că de ce limbă și origine este, ci dacă a fost cetățean folositor patriei, l'au făcut nobil: nobilul însă avea toate drepturile, era membru al sfintei coroane. Și aceasta n'a fost numai în teorie așa, ci și în practică. Știm că bărbați de origine din sânul naționalităților au ajuns la posturi foarte mari, la rol conducător.

E deci cu totul neîntemeiată inculparea, că vrem să maghiarizăm. Nu numai că ne purtăm cu toleranță față de locuitorii cu buze străine de aici, ci merg mai departe, am adus aici din străinătate oameni cu buze străine. Când în Orient turcul a pustiit și amenințat creștinătatea de acolo, unde au găsit ei apărare, pământ, viață? Aici în Ungaria. (Adevărat! așa este! în dreapta și stânga.) Noi atunci am luat în apărare pe cei prigoniți. Și acum ne răsplătesc că ne inculpă înaintea lumii întregi. (Vii aprobări îndelungate aclamațiuni și aplauze în stânga

extremă.) Ne acuză cu acuza nedreaptă, că vrem să-i maghiarizăm și să-i despoiem de naționalitatea lor.

Nu numai în trecut, dar nici în prezent nu voim să ne atingem de limba lor și să-i despoiem de caracterul lor de naționalitate. Eu cel puțin din parte-mi ași considera drept cea mai mare greșală, dacă am vrea să maghiarizăm cu forța. (Vii aprobări). Ceea-ce nu am făcut atunci când am avut în mână armă și mijloc potrivit, când în acord cu spiritul timpului ne-am fi putut apuca energic de acest lucru, aceea s'o facem astăzi, când e imposibil, să aplicăm aceste mijloace, când aceea stă în contradicție cu spiritul timpului, — ar fi curată prostie. Azi e imposibil a despoia de caracterul lui național un popor de mai multe milioane. (Vii aprobări! Așa este!) Adevărat că în străinătate se încearcă aceasta. Eu cred că nici acolo nu va succede. La noi însă raporturile de putere sunt atât de diferite de cele din Germania față de poloni, încât a urma la noi aceeași politică, care o urmează Germanii față de poloni, ar fi o greșală.

Eu din parte-mi totdeauna voi pretinde, ca funcționarii administrativi să nu se uite la aceea că cine ce limbă maternă are. (Vii aprobări la naționaliști!), că cine ce origine are, ci numai la aceea că cine e cetățean credincios. (Vii aprobări și aplauze în centru și stânga extremă), totdeauna voi pretinde ca funcționarul să se poarte cu iubire și dreptate față de cetățeanul de orice naționalitate: și eu atribui mare importanță și faptului ca funcționarul totdeauna să știe limba populațiunii din locul unde el servește. (Vii aprobări la naționaliști.)

Dar domnilor deputați, această politică e numai o parte a politicii mele de naționalități. Eu fac mare deosebire între masa mare a naționalității și între partidul naționalist. Eu fac deosebire între cetățenii fideli, pacinici, și între agitatori. (Vii aprobări). Eu socot, că statul ungar și guvernul ungar au datoria să poarte luptă consecventă, strașnică împotriva politicii, dvoastre (Vii și îndelungate aprobări și aplauze). Politica dvoastră este o primejdie pentru societate, este contrară statului, distrugătoare de națiune. (Vii aprobări. Contraziceri la naționaliști).

Știm. meu prietin, dl ministru-președinte, a zis într'unul din discursurile sale, că de aceea nu vă putem recunoaște pe d-voastră ca partid deosebit, pentrucă n'aveți program deosebit. Eu, on. cameră, merg mai departe. Eu nu numai pentru aceea nu sunt dispus să vă dau d-voastră dreptul care aș fi dator să-l dau fiecărui partid ungar, pentrucă n'aveți program, ci și pentru aceea, pentrucă știu că tendințele d-voastră politice sunt în conflict cu ideea de stat maghiar. (Vii aprobări. Contraziceri la naționaliști.)

Mihail Polit: Ar fi trist!

Contele Andrássy: Nu vreau să vă invinuiesc domnilor deputați, că gravitați în afară. Pentru aceasta n'am dovadă și o astfel de tradare de patrie nu am dreptul să presupun despre nimenea. Zic fără a presupune aceasta, și îmi bazez teza numai pe aceea ce știu dovedi. (S'auzim!) Mai întâi Dv. domnilor deputați vă deosebiți de fiecare partid maghiar prin aceea că pe când scopul final al partidelor maghiare e totdeauna avantajul și folosul statului, la d-voastră nu aceasta e scopul cel dintâi.

Milan Hodza: Dar care?

Andrássy: Tocmai d-lui Milan Hodza îi voi dovedi, că nu acesta e scopul cel dintâi, nu statul, ci naționalitatea. (Așa este! Adevărat!) Față de ceea ce națiune atinge direct naționalitatea n'aveți nici un simț. (Așa este! Adevărat!)

Aceasta o dovedește »cuvântul« dat în numele clubului naționalist la 12 Martie 1906 din partea lui Milan Hodza împreună cu Teodor Mihali. Binevoii a vă gândi, că acest »cuvânt« a fost dat atunci, când dieta a fost risipită cu forța, când fiecare maghiar fără deosebire de părerea politică, ce ar fi avut-o mai înainte, s'a ocupat de această chestiune cu toată puterea sufletului său,

și ori a fost cu noi, ori contra noastră, nu s'a putut reține ca să nu ia poziție față de acest mare conflict. Ce a scris atunci dl deputat Milan Hodza în mod oficial în numele partidului său? (Cetește.)

»Dar am fost siliți să renunțăm deocamdată de a aduce în discuțiune gravaminele noastre specifice naționale și toate celelalte aspirațiuni ale noastre cuprinse în programele particulare ale partidelor naționalităților, de oarece întregă lupta politică era dominată exclusiv de fatalul conflict, ivit între Coroană și între coaliție, pentru care — nefiind noi inscenatorii acestui conflict, — eram chiar dispenzați de a lua răspunderea. (Voci: Aha.) Ne găsim în situația, că chiar și cea mai mică ingerință a noastră ar fi părut absolut nemotivată, prin faptul, că partidul nostru al cărui program conține fără îndoială, destule și practicabile principii și toate condițiile pentru rezolvarea crizei — n'a fost nici măcar ascultat din partea coroanei și prin faptul, că nici un singur factor nu ne-a arătat măcar aparența unei bunăvoințe, cu atât mai puțin ne-a dovedit nizuințe serioase pentru realizarea justei noastre pretențiuni: egala îndreptățire a naționalităților.

Ce înseamnă aceasta? Aceea, că e nemotivat pentru d-voastră a ingera în acest conflict, pentru că nimeni nu va promisi bacșiș separat. (Aprobări îndelungate și sgomotoase, aclamațiuni și aplauze. Sgomot pe băncile naționaliștilor).

Apoi, mă rog, ce înseamnă aceea, că interesul Coroanei, interesul parlamentului, interesul constituționalismului e indiferent înaintea d-v., dacă nu atinge avantajul nemijlocit al d-v.?

Milan Hodza: Interesul nostru este și al țării, nu numai al nostru!

M. Polit: Bacșiș!

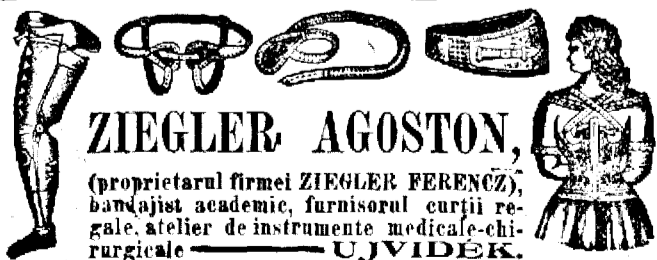
Markos: Ați vrea să fiți »Vortänzeri«!

Andrássy: Politica d-v. amenință existența națiunii (Așa e). Care e consecința ei finală, a dezvoltat-o clar, cu mare aparat științific și interesant Aurel Popovici. Acest domn odinioară a fost unul dintre eroii procesului Memorandumului; de atunci stă în contact permanent cu partidul naționalist. (Contraziceri pe băncile naționaliștilor. Voci: Așa e! În contact permanent!) Și care e programul lui Popovici? Programul acestuia este — deja titlul cărții sale o spune: Grossösterreich — a șterge cu o trăsătură de condei Ungaria de pe fața pământului; Ungaria nu există ca stat, ci se contopește în marea, admirabilă, frumoasă Elveție austriacă. (Voci: Aceasta e fantazie!) Sfășie în bucăți Ungaria și aceste bucăți împreună cu bucățile austriace le unește într'o nouă mare confederațiune. Au pe deplin dreptate deputații naționaliști în aceea, că nu ei au scris aceasta și că pentru aceasta nu pot fi trași la răspundere. Dar, mă rog, aceasta e consecința naturală și inevitabilă a politicii d-voastră? Voiți federalism ungar, Elveție ungară.

Mihail Polit: Am protestat! (Sgomot). Totdeauna am accentuat, că aceasta n'o voim. O accentuez din nou. (Sgomot.)

Vázsonyi: Voiesc o Elveție orientală. (Sgomot.)

Andrássy: Dacă odată facem independente aceste ținuturi de naționalități la noi și în Austria; dacă aceste treiesc unul lângă altul, cum se poate împiedeca atunci împreunarea lor, mai ales atunci când trebuie să se teamă, că Ungaria nu se va învoi pacinic la împărțire? Numai așa deci pot ei spera să susțină federalismul ungar, dacă îl pun sub apărarea și garanția unui federalism mai înalt. Dar și de altmintrelea (Sgomot. S'auzim! S'auzim) n'ar putea exista un organism de stat așa de complicat, cum vi-l închipuiți d-v. O Elveție austriacă și o Elveție ungară, împreună cu uniune personală sau cu dualism, n'ar putea exista în Europa. Planul lui Popovici are cel puțin avantajul, că pe hârtie, în teorie omul își poate închipui existența unui astfel de stat; dar așa cum vă închipuiți d-v., dacă cele două confederațiuni ar fi în alianță laxă una cu alta, — așa nu poate exista putere.

ZIEGLER AGOSTON,
(proprietarul firmei ZIEGLER FERENCZ),
bandajist academic, furnisorul curții regale,
atelier de instrumente medicale-chirurgicale — UJVIDEK.

Pregătesc tot felul de instrumente medicale și de chirurg, mâni, picioare artificiale, preparate ortopedice, corsete, clistire, irigatore, injectoare pentru organele sexuale femeiești; cearșafuri de pat, de gumă pentru copii și lăuze, perini cu aer comprimat, oale de noapte pentru bolnavi, mașini electrice, în sfârșit tot de ce au trebuință bolnavii, medicii, moașele, friseurii să capătă la mine cu prețurile cele mai ieftine. La dorință trimitem prețuri curente franco și gratis.

Mihail Polit: Poftim a reorganiza comitatele.

(Sgomot).
Andrássy: ...De altfel ceea ce mărturisiți dv. încă este foarte apropiat de concepția lui Popovici. În această privință iarăși mă voi referi la același cuvânt pe care l-ați lansat în 1906. Această încă vine direct în conflict cu independența statului ungar (citește).

Naționalitățile nemaghiare ale țării și-au dovedit convingerea lor, pe care o mențin și astăzi, că eventuala introducere a comunei maghiare la trupele armatei comune recrutate din Ungaria, n'ar fi nici pe departe îndestulătoare pentru rezolvarea definitivă a crizei. Convingerea noastră e, că art. de lege XII din 1867 azi nu mai poate fi corăspunzător pentru a susține și pe viitor raporturile dintre cele două țări ale monarhiei. Natural, căci această lege a pactului asigură guvernului cel mai liber procedeu pe toate terenele politice interne, încătând fatal toate nizuințele adevărate, al căror izvor era dorul de a asigura tuturor popoarelor libertatea politică, ca astfel libere să se închege într-o puternică consimțire cu dinastia. Mai departe (citește):

Intreg sistemul politic inaugurat în urma pactului din 1867, exclude de pe toate terenele vieții de stat chiar și ideea egalei îndreptări a naționalităților și a egalității de drept în genere. Iar această nedreptate, mai curând sau mai târziu, dar fatal trebuia să se răsbune și încă amar. De aceea și în virtutea tuturor drepturilor omenești, în virtutea principiului sfânt al egalei îndreptări pretindem sanarea acestor culpabile neglijențe. Dar mai ales acum, când șubredete temelii și toate proptele pactului se surpă, când însuși pactul reclamă imperativ revizuirea — pretindem necondiționat, ca această revizuire să se facă cu concursul totalității popoarelor țării. Pretindem ca această revizuire să asigure absolut posibilitatea afirmării corăspunzătoare a diferitelor popoare și să pună odată stavilă pornirii distructive a atâtor elemente separatiste. (S'auzim! S'auzim!)

Ce înseamnă aceasta, on. cameră? (S'auzim) Înseamnă, că nu pactul din 1867 să-l schimbăm, ci să suprimăm independența statului ungar. (Așa este în stânga. Contraziceri în centru.) D-voastră pretindeți ca să renunțăm în favorul monarhiei la dreptul nostru de dispoziție independent. (Contraziceri în centru).

Milan Hodzsa: Nu aceasta am cerut (Sgomot).

Andrássy: Tare mă mir, că acum contraziceți acestea, pentru-că v'ați pronunțat în acest program în formă așa de clară, neîndoiasă, care nu se poate înțelege fals (Adevărat! Așa este! în stânga.) și care dacă înseamnă ceva, la tot cazul înseamnă, că cereți garanție dela monarhia mai înaltă în privința drepturilor naționalităților. (Adevărat! Așa este! în stânga).

Milan Hodzsa: Pentru asigurarea suveranității statului (Ilaritate).

Andrássy: Dacă nici nu luăm în samă cele ce d-nii deputați le-au spus în afară de cameră, dar le retac totdeauna cu mare înțelepciune aci în cameră, dacă luăm în vedere numai cele ce le-au spus aici în fața dietei: și din aceste se poate vedea lămurit ce periculoasă e politica d-v. (Adevărat! Așa este! în dreapta și stânga.) Tocmai aceea ce a zis dl deputat Polit despre Elveția ungară, dovedește mai bine, că domnii deputați sau se joacă cu cuvintele, sau de fapt voiesc să disolve unitatea Ungariei. (Adevărat! Așa este: în stânga).

Mihail Polit: Protestez! (Sgomot mare). Eu nu cantoanelor, ci comitatelor am atribuit importanța.

Andrássy: Mă rog, am citit discursul cel mai recent al d-lui deputat...

Mihail Polit: Binevoiți a'l cita. (Sgomot S'auzim!)

Andrássy: ...În care discurs se zice, că comitatele trebuiesc arondate din nou, trebuie create comitate pe deplin naționaliste în limbă și putere administrativă și anume cu asigurarea autonomiei în cel mai mare grad. (Adevărat! Așa este! în stânga și dreapta. Contraziceri la naționaliști).

Mihail Polit: Acesta e planul lui Francisc Deák! (Sgomot).

Andrássy: Iși poate închipui dl deputat, că prin astfel de program se poate asigura armonia popoarelor?

Mihail Polit: Da! Imi pot închipui!

Andrássy: D-voastră, d-le deputat, trebuie să dripiți mai întâi națiunea maghiară și numai după aceea puteți să vă apucați de realizarea unui astfel de program. Că apoi rezultatul obținut după înfrângerea națiunii maghiare nu va asigura armonia popoarelor, cred că acesta e un adevăr mai presus de orice îndoială. Nu uitați, că d-voastră vă luptați și împotriva logicii lucrurilor și a legilor naturii.

Mihail Polit: Vă rog să citați (Ilaritate).

Andrássy: Această țară, între Dunăre și Tisa, e creată spre unitate, aceasta trebuie să fie un singur stat. (Așa este!)

Ballagi Aladár: Un singur sistem hidrografic!

Andrássy: În Austria poate e posibil a face ceea-ce vrea Polit și în Elveția se potrivește, pentru-că permite situația geografică, la noi e imposibil așa ceva, aceea e fantomă ale cărei consecințe păgubitoare d-voastră le veți simți mai tare. (Așa e!) Ceeace faceți d-voastră e nu numai crimă contra statului, ci e crimă și contra fraților d-voastră proprii. (Adevărat! Așa este! Aplauze.) Nimeni nu vă vatămă aici pe d-voastră. D-voastră trăiți liber aici, și noi ne bucurăm dacă putem satisface pretenziunilor d-voastre echitabile și juste. (Așa e!) Dar ce faceți d-voastră? Cu aceea că faceți politică contrară statului, periculoasă, stârniți neîncrederea statului și a societății maghiare. D-voastră sunteți cari apoi deșteptați unori și excesul șovinist în societatea maghiară în prima linie contra fraților d-voastră.

Mihail Polit: Fiți cu dreptate!

Andrássy: Cel mai bun exemplu e legea de naționalități. Această lege cum s'a format, e fătul natural al geniului maghiar. Geniul maghiar de fapt înseamnă libertatea. Inclinația noastră naturală a fost — fidel tradițiilor din trecut — să continuăm raportul frățesc cu naționalitățile. Această idee au depus-o marii bărbați de atunci în această lege. Voința sinceră a fost, ca pe această bază să se stabilească raportul cu naționalitățile. Nu s'a întâmplat. Legislația de mai târziu s'a abătut deja dela această bază. Azi deja aici în dietă mai mulți au atacat această lege și au pretins ca să o revizuiim. (Voci: trebuie ștersă!) D-voastră sunteți de vină la aceasta. (Așa-e!) D-voastră ați fost de vină dacă nu peste mult va trebui să fie ștersă această lege (Așa e! aplauze!) pentru-că tăgăduiți rândurile introductive, ideile fundamentale ale legii. D-voastră înși-vă v'ați așezat pe altă bază principiară, decât legea, pentru-că legea zice: constituie o națiune politică unitară.

Mihail Polit: Politică, dar nu de rassă!

Andrássy: De rassă nici nu vrea nimenea! D-voastră totdeauna voiți aceea ca românimea, sârbimea, slovăcimea să formeze teritor politic separat. D-voastră nu vă supuneți tezelor fundamentale ale legii, (Adevărat! Așa este!) dar pretindeți executarea detaliilor. Prin aceasta ați deșteptat în Ungaria spiritul contra căruia vă plângeți. (Adevărat! Așa este!) D-voastră stricați nu numai rudeniilor Dv. de rassă cari trăiesc între hotarele Ungariei, ci stricați și aceluia, cari trăiesc în țările exterioare, afară de frontieră. (Așa e!) Statul ungar e pretinul și aliatul natural al regatului român și sârb. (Adevărat! Așa este!) Aduceți-vă numai aminte, că un politician maghiar, tatăl-meu a fost acela, care prima dată s'a întrepus la cabinetele europene pentru independența Serbiei și României.

Coloman Thaly: Chiar și regatul îl puteți mulțumi lui!

Andrássy: Și ideea regatului el a reprezentat-o prima dată în cercurile cabinetelor europene. Cuvântul lui a apărut România și Serbia la congresul din Berlin. (Mișcare).

Mihail Polit: Tot el a îndeplinit ocupațiunea Bosniei!

Andrássy: De aceasta noi am avut trebuință!

Pe urmă influință maghiară a fost aceea, care a pus ca scop al politicii monarhiei austro-ungare independența statelor orientale. Fiecare știe că regatul român și regatul sârbesc au nevoie de prietenia noastră. Dar nu e prietenia aceasta în pericol, dacă d-voastră continuați astfel? (Așa e!) În loc ca d-voastră să fiți zale naturale, cari ați legă aceste țări avizate una la alta, d-voastră îngreunați susținerea relațiilor bune. (Așa e!) Ce faceți zi de zi? Umblați pe acolo, agitați contra noastră. Să nu negați, căci o pot dovedi. (Aclamațiuni și aplauze). Aici în Ungaria ce faceți? În Ungaria iarăși provocați sentimente antiromâne și antisârbești prin politica d-voastră agresivă. În loc ca să fiți mijlocitori, puneți piedici prieteniei.

Prin urmare eu față de d-voastră iau lupta cea mai energică. (Vii aclamațiuni și aplauze.) Politica mea de naționalități o pot rezuma într-o propoziție: a iubi, a fi cu dreptate față de masa naționalităților, dar a prigoni cu rigoare inexorabilă pe agitatori. (Vii și îndelungate aclamațiuni și aplauze. Oratorul e felicitat de numeroși deputați).

Pentru abonenții „Tribunei“.

Parte în urma rugării ce i-s'a făcut administrației ziarului nostru, parte în urma atențiunii ce administrația are pentru unii abonenți, destul că sunt și acum mulți căror li s'a trimis „Tribuna“ fără a fi plătit cuartul din urmă ori a doua jumătate a anului (cei de Duminecă).

Rugăm deci stăruitor pe toți câți sunt în restanță, să binevoiască a grăbi cu plata abonamentului.

ADMINISTRAȚIA.

NOUTĂȚI.

ARAD, 7 Decembrie 1906.

— **Românii din țara Bârsei** au depus, cu ocazia mergerii lor la expoziție, o coroană pe mormântul prințesei Maria, fiica Reginei.

Coroana purtă următoarea inscripție:

Ai fost! Te-ai dus, inger plăcut
Așteaptă, viu, să te sărut!
Când cel de sus mă va chema
La sin, cu drag te-oiu îmbrățișa

Mama suferințelor.

Regina României, drept mulțumire a trimis preotului Comănescu, din comuna Codlea, o fotografie cu următorul autograf:

»Din adâncul sufletului și cu inima mângăiată vă mulțumesc pentru dorul cel duios.

Noembrie 1906.

Elisaveta.

— **Ministrul Apponyi contra pocăiților.** Se știe, că ministrul Lukács a dat drept pocăiților să se organizeze în comunități, cu condiția însă, ca limba slujbei și a tuturor afacerilor să fie cea ungurească. Ministrul de acum al cultelor, Apponyi, a nimicit această hotărîre a înaintașului său, zicând, că n'a făcut bine, dând drepturi pocăiților, căci acestea n'au nici un predicator învățat. Cum poate deci să predice învățăturile lui Christos, un om neînvățat?

Are toată dreptatea. Nu ori cine este chemat și nu ori cine poate propovădui învățăturile creștine. Religiunea creștină este ca o apotecă. Dacă un om nepricepător s'ar duce în apotecă și ar vrea el să cumpere ceva pentru boală, fără să ceară dela cei de acolo, se poate întâmpla să cumpere otravă, în loc de leac pentru sine. Așa și cu învățătura religiei creștinești. Dacă se pune cineva s'o predice, nepricepându-se poate să-și câștige perzare în loc de mântuire.

Fluidul-Universal

Magazin principal: Farmacia lui Török József, Budapest, Király-utca 12 și Andrássy-ut 25 precum și în cele mai multe farmacii.

vindecă podagra, reuma, catarul (troacna) și influenza, tot felul de dureri de mâni, picioare spate și șele iscate din răceală, mâncărimea, durerea de măsele și cap. Recrează și întărește muschii și nervii, ceea-ce documentează număratoarele epistole recunoscătoare sosite dela medicii și privați. O sticlă de un deți costă 1.50 fil, trei bucăți să trimit franco; 6 sticle mici de probă costă 3 coroane; 12 sticle franco 5 coroane. o o o o o o o o o o

Să trimit pe lângă ramburs poștal prin FARMACIA „Vörös kereszt“ (crucea roșie) Temesvár.

Dăm deci sfat tuturor românilor să rămâie statornici în învățăturile bisericei noastre și să nu dea ascultare prorocilor mincinoși, cari numai rușine le pricinuesc.

— **Arestarea deputatului Iuriga.** Oca-lomnie mincinoasă scornită de adversarii slovacilor, era să aibă ca urmare arestarea deputatului Iuriga. Deputatul Beniczki Ödön, ales în cercul Rosenberg, a împărțit Marți camerii, că deputatul Iuriga ar umbla prin acest cerc, agitând printre slovaci pe timpul marelui proces de agitație din Rosenberg.

Adevărul este însă, că dl Iuriga nu a stat de cât două zile în Rosenberg, venit pentru a asista la dezbaterile acestui proces. În timpul acesta el nu a fost în atingere de cât cu câteva familii fruntașe slovacesti în Rosenberg la cari a fost și găzduit și cari nu aveau nici o trebuință de a fi trezite la conștiința națională prin nici un fel de agitație. Afară de aceste familii, Iuriga nu a stat în atingere cu nimeni, cu atât mai puțin a putut »agita«. După două zile de ședere el a părăsit Rosenbergul, neputând obține un bilet de intrare în sala de dezbateri a procesului. Totuși acuma comisiunea de imunități a camerii a propus *arestarea imediată* a lui Iuriga pe baza falsului denunț al lui Beniczky.

— **Decorat.** La propunerea dlui Kalinderu, presidentul Academiei române, Majestatea Sa regele României, a binevoit a conferi *medalia jubilară* dlui Iosif Vulcan, redactorul »Familiei«, și bătrân gazetar român dela noi.

Cu aceasta medalie a fost decorat și directorul ziarului nostru, dl Ioan Russu Șirianu, încă în Septembrie.

— **Dăruire.** În ziua sftului Archangel, s'a sfințit în sfta biserică de aici un stihar preotesc foarte frumos și fin, jumătate în jos de dantelă lucru de mână, donat de Chilina Scrofan în valoare de cel puțin 40 cor. Și fiindcă în anul trecut a mai dăruit un acoperământ la masa de miruire, și mai înainte două stihare pentru ministranți, pentru aceasta i-se aduce mulțumită, rugând pe înduratul Dumnezeu, ca darul făcut din puținul său, să fie bine primit ca al văduvei din sfta evanghelie, și să-i răsplătească însușit din darurile sale cele bogate.

Fie aceasta faptă laudabilă, de îndemn pentru cei mulți avuți din această parohie, cari nerecunoscând că ce au, dela Dumnezeu au, din multul ce le-a dat, nici cât de puțin nu voesc a jertfi pentru sftul lui locaș. Boroșbiș la 18 Noembrie 1906 v. A. Mihulin, preotul local.

— **Pangermanii!** Așa le zic ungurii Germanilor bănăteni (șvabilor) cari nu-și părăsesc neamul. Joui Balint Kurtz, »pangerman« trebuia să stee și el, înainte curți cu jurați pentru că, scrie »*Temesvári Hirlap*«, »nobilul bărbat și-a propus să pregătească înfrățirea de arme a șvabilor cu românii«, îndeosebi între șvabii de pe la Panciova.

Păcat mare acesta în ochii șoviniștilor. Pertractarea s'a amânat, din cauză că acuzatul zace bolnav.

— **Hirotonire.** P. S. Sa Episcopul Ioan I. Papp a hirotonit într'u preot pe Miron Papp, ales preot în Burda.

— **Conferința învățătorilor din tractul Halmaj.** În 23 Noembrie st. n. a. c. învățătorii tractului Halmaj s'au întrunit în conferința lor sub președința dlui M. Vidu în frunte cu M. Onor. domn protopresbiter ca șef al tractului.

După chemarea Duchului sfânt conform programei s'a început ședința, iar iubitul lor președinte M. Vidu prin cuvântul său de deschidere rostînd cu multă căldură a înviat în toți membrii conferinței puteri noi pentru statornicie în muncă folositoare neamului.

Membrii conferinței au primit cu bucurie cuvântul de deschidere al președintelui urându-i cu toții »să trăiască!«

După aceea M. On. Domn protopresbiter C. Lazar a ținut o vorbire călduroasă pionerilor culturai îndemnându-i la muncă continuă pentru traiul și poziția lor atât de sdruncinată. Dl președinte M. Vidu saluă pe dl I. Papp, advocat în loc pentru buna venire. Zice între altele: Suntem mândri, că ne-ai onorat cu prezența D-tale cu atât mai vărtos ne simțim mândri că poziția aceasta înaltă și sublimă ce o ocupați ai câștigat-o într-un început dela dascălul de pe sate și nu pregeți a uita că el este acel factor care conduce și luminează existența omenească.

Simpaticul domn I. Papp emoționat de cuvintele președintelui îi mulțumește și roagă membrii conferinței să-l primească și pe el de membru fondator.

A urmat apoi un banchet, unde se înțelege n'au lipsit nici toasturile. După banchet s'a re-tors fiecare cu dulci suveniruri.

— **Jubileu de 25 ani.** »Foaia Diecezană« aduce un raport foarte călduros despre decurgerea sărbătorilor dela Caransebeș arangiate în 25 Noembrie în onoarea dlui protopop Andreiu Ghidiu, cu prilegiul jubileului de 25 de ani de preoție. În presară a fost conduct cu torțe, casele din străzile pe unde a mers conductul, între cântece și bubuitul pivelor, erau feeric iluminate. Ajunși la locuința jubilarului, preotul Ioan Pepa a ținut o călduroasă vorbire.

Jubilantul a răspuns emoționat. Corul teologilor a intonat cântecul »Gintei Latine«. În ziua următoare s'a ținut serviciu divin și rugăciune de mulțumită. După serviciul divin s'au prezentat la jubilar diferite corporațiuni și singuratiche persoane.

Jubilantul a primit un cadou frumos, un orologiu de aur cu inscripția: »Preoțimea și învățătoria tractuală la jubileu de 25 ani al preoției Prea onor. domn protopresbiter Andreiu Ghidiu 1881—1906«. Tot din incidentul acesta jubilarul a primit peste 130 telegrame.

— **Sfințire de biserică.** În Dumineca de 5/18 Noembrie s'a sfințit noua biserică din comuna Sentelac protoprezbiteratul Orășii-mari.

De pe fața Sentlăcanilor puteai ceti bucuria în ziua sfințirii, văzând cu ochii visul lor realizat. La sfințire au luat parte Rev. domn Toma Păcala, preot tractual, Nicolae Bogdan, paroch în M. Lazuri, N. Bogdan, paroch în Sumugiu, Florian Groza, paroch în Cheri, Teodor Papp, paroch în Alparea cu Doamna, Nicolae Popa, paroch în Felcheriu, Teodor Popovici, paroch în Hidișelul-sup., Filimon Jurca, paroch în Mierlău, Meletiu Suci, învățător în Cheri, Ioan Petrila, învățător în Mierlău, George Fășie, învățător în Felcheriu, Petru Popa, teolog abs. și Mihaiu Popa, notar cerc. cu Doamna și alții.

După sfințire s'a dat un prânz comun, unde a tostat Rev. Domn Toma Păcala pentru P. S. Sa Episcopul I. I. Papp, pentru Ioan Popovici și pentru învățătorime spunând prin cuvinte adevărat părintești, armonia ce trebuie să domnească între preot și învățător.

Nicolae Popa a tostat pentru Ioan Popovici, Filimon Jurca pentru Rev. Domn Toma Păcala și pentru Ioan Popovici și Ioan Popovici pentru popor. Dintre donatori amintesc pe Mihaiu Popa, care a donat sfintei biserici 50 cor., Toma Păcala 10 cor., Ioan Popovici 10 cor. și un prapor și Petru Bogdan, episcop, un policandru. Sume mai mici au donat mai mulți.

— **Din isprăvile fibirăului Corcan.** Primim spre publicare următoarele: Cât de mult îi zace la inimă dlui Corcan bunăstarea și fericirea subalternilor săi se vede din cel mai recent caz petrecut cu un țaran din Vrani. Cazul este următorul: Un țaran din Vrani a trecut cu trăsura prin Jam și ajungând la o fântână voia să-și adepă cail, mai ales că fântâna la care trăsese cu cail, era provăzută cu vâlău. Dar care nu fu mirarea țaranului, când se pomenește, că fibirăul, care se plimba pe cealaltă parte, se apropie de dânsul și-l provoacă să părăsească fântâna, dacă nu are la trăsura vadră pentru a-și scoate apă. Și a plecat sârmanul țaran, fără a-și adăpa cail.

Nu înțeleg, ce scop are vadră fântânii, dacă și omul trebuie să poarte vadră cu sine pentru a-și adăpa vitele; înțeleg însă rostul cuvintelor fără de rost ale fibirăului Corcan, care acum, după căderea listei candidaților partidului națio-

nal pentru congregațiune, voinde a-și arăta puternicia, se folosește de toate mijloacele de canare și răzbunare față de toți, cari au lucrat contra listei bărbaților officioși la congregațiune comitatului. Nu așa domnule fibirău! Nu tractează cu românul domnii »români«, cari altfel se mai fălesc cu »românismul« lor; astăzi de fapte nu cred să fi făcut Gozsdu, pe care d-voastră atât de mult îl preamăriți.

— **Societatea de lectură »Petru Maior« din Budapesta,** va aranja Concert în 15 Decembrie st. n. în sala cea mare dela Saskör (Huny-utca 17.) Prețul de intrare: pentru o persoană 2 coroane, pentru o familie 5 cor. Venitul este destinat pentru Societatea »Petru Maior«. Intratul la 8 oare seara. Suprasolviri maritimose se primesc cu mulțumită și se vor chita pe o ziariistică. Programul se va împărți sara la casă.

— **Mandatul dela Tápé,** unde a fost ataca Reök István, e atacat din partea contra candidatul Fodor, pe motiv că alegătorii au fost înșelați.

— **Cât de ieftin era traiul înainte cu 10 de ani?** Și înainte de aceasta cu o sută de ani se plâneau oamenii contra scumpetii. Atunci congregația din comitatul Pest s'a hotărât, că să fie prețul pentru fie care hrană. Așa pentru o găină se plătea 2 cr. pentru o porție de carne de vită 6 cr., aluat 10 cr., friptură de vită 6 cr., de porc 10 cr., de puiu 10 cr., de găscă 10 cr., Pește fript 15 cr., Dacă mai multe persoane mâncă la o masă, atunci pentru trei plese se plătea 12 cr.

Ca în povești!

— **Procesul generalului Nebogatov.** Din Petersburg se vestește, că de câte-va zile se pretractează acolo procesul generalului Nebogatov, care s'a predat japonilor, cu toate corăbiile de război de sub conducerea sa.

— **Yvonne de Treville,** celebra sopranistă de opera din Paris, care anul trecut a cântat la opera din Budapesta și București, în aceste două săptămâni din urmă a cântat câte de două ori și în teatrul din Arad. Luni sara în »Bărbier de Sevilla«, iar Mercuri mai multe bucăți din opere. Cu adevărat a fermecat publicul, care și aplaudat-o cu frenesie și i-a oferit trei buchete splendide.

Ținem să înregistrăm, că la teatrul arădean s'a dat concursul său și la reprezentațiunile și concertele artistei *de Treville*. Este un tenor care n'a mai fost în Arad, și împreună cu d-șoara sopranistă *Geni Schubert* (italiană și ea) fac anul acesta în Arad să se reprezinte opere pentru cari publicul le ascultă cu drag și teatrul toată deauna e plin.

— **Tifus în Mezöhegyes.** De câte-va săptămâni în Mezöhegyes domnește tifusul, ce pus-tiește în mod înspăimântător. În aceasta boală au murit până acum și patru medici. Guvernul a trimis din Pesta acolo pe medicul Dr. Diamant Salamon.

— **Student îndrăgostit.** Din Seghedin se vestește, că un student dela comercialele de acolo s'a împușcat în inimă și-a murit. Didactrul l-a cheltuit de două ori pe buchete de flori, ce l-a cumpăra unei fete de 13 ani, în care era îndrăgostit.

— **Preot sinucigaș.** Din Nagy-Szölös se vestește, că preotul rom. cat. Govik János, s'a împușcat. Causa faptei lui e necunoscută.

— **Ucigașul Hennig,** din Berlin, care a fost neintrecut în fărădelegi și fapte păcătoase, și care a omorât pe mai mulți oameni, jefuind tot ce a aflat le ei, a fost spânzurat.

— **Săpun de viorea de Parma.** Sub această numire de câți-va ani e în circulație un nou săpun folositor. Cine nu iubește mirosul de vioare? Și dacă știm, că în astfel de calitate și pe lângă așa preț în străinătate nu putem căpăta atare săpun, atunci putem aștepta, ca publicul mare să nu întrebuițeze acest săpun, numai ca să-i tindă mână de ajutor pregătitorului, ci în interesul său propriu. O bucată 80 fil. 3 bucăți 2 cor. 20 fil. Pregătește: Szabó Béla fabricant de săpun de toaletă. Miskolcz. Se poate căpăta în Arad în drugheria lui Vojtek și Weisz, Lugos în

de la **Fischer János**, Timișoara în prăvălia lui **Fisemayr Ferencz**.

Antidol este medicamentul cel mai bun pentru durerii de cap, migrenă, trocnă. Pentru admirabil a fost premiat la expoziția igienă din Paris, Londra, Berlin și Bruxelles. Medalia de argint. Medicamentul nu trebuie să se ia pe palmă pus și sorbit. O sticlă de Antidol costă 1.20 cor. Se capătă în toate farmaciile și în laboratorul chemic a lui **Vilmos B. Fischer**.

Când încărunește părul sau barba să întrebuințeze **Restorer-ul de păr** alui **Balla**. Detalii vezi la inserate. Sunt puține dame, cari n'au să mulțumească vecinica și să-și mulțumească fața moale și curată, cremei de viorea alui **Balla**. În trei luni seceră cele mai admirabile rezultate. Mii și mii, de epistole de recunoștință. Prețul unui borcanel este 1 cor. Deslușiri între inserate.

Contra tusei, petelor de ficat și respirație grea și sigur medicament e sirupul de munte pentru piept alui **Balla**. Efect sigur, recomandat de medici. Încrederea adevărată între inserate.

Umflături din degerare sau la alte boli provenite din înghețare cel mai sigur medicament, ce alină și vindecă alifia contra înghețării alui **Balla**. Prețul unui borcanel este 1 cor. Detalii între inserate.

Nefericire. Pentru cine e robit cu totul de cămașă beției, un medicament neîntrecut, ce poate să împiedice și desvețe dela aceasta patimă distructoare și omoritoare de viață prețuiește foarte puțin. Atragem atențiunea asupra inseratului farmacistului **Frankl Antal** din **Seghedin**, ce-l publică sub titlul «Am fost bețiv.»

Nu mor porcii nici nu se îmbolnăvesc dacă se încredințează pravul pregătit de farmacistul **Kun István** din **Uzsovat**. De aceea se nu pregete nime a cumpără pravul. Mai pe larg între inserate.

Wolf J., pantofar de ghete femeiești și bărbătești **Arad**, strada **Weitzer** (palatul minoriților).

Procesul din Rosenberg.

Rosenberg, 4 Decembrie.

Procurorii. — Procurorul. — Vorbirea lui **Hlinka**.

Procesul s'au terminat dezbaterile în procesul intensiv slovacilor. A vorbit întâi **dr. Kállay**, care a vorbit pe **Gregus**.

Dr. Paul Mudrony s'a plâns de parțialitatea judecătorească. Judecătorii n'ar trebui să țină parte de câștig, ci să fie drepti!

Președintele l'a îndrumat la ordine.

Acuzatul **Janovatz**, pe care-l apără, e de rând, nu putea să ațâțe la răscoală. E pe drept tras în judecată. Cere achitarea lui.

Despre ideea de stat zice că este o nedreptate, vrea să despoaie pe naționalități de limba lor.

Procurorul, care în rechizitorul seu a vorbit câteva verzi și uscate, răspunde la vorbirile ce de mai sus, apărând administrația învinuită și-a făcut de cap la alegeri, chinuind poporul.

Întrebat de asemenea că dânsul ar fi pornit procesul la poruncă mai înaltă. El a lucrat după voia lui, căci agitațiunile slovace prietenau pacea obștească.

Dr. Aurel Vlad, arată că și dacă ar fi săvârșit ceva acuzații cu prilejul alegerilor, era destul să s'ar fi pedepsit pe cale administrativă, iar să s'ar aduși la tribunal și să fie acuzați de crimă. Strânge cu ușa pe procuror, critică purtarea administrației și le spune buchile și procurorilor maghiari. Cere achitarea slovacilor acuzați.

Mare efect a făcut vorbirea de apărare a lui **Hlinka**. El a zis, între altele, următoarele:

Nu sunt omul vorbelor, ci al faptelor. Sunt conștient că sunt nevinovat, voiui răbdă și d'aci să mă răzimesc și întunerecul temniței. Procurorul mi aduce învinuirea că nu m'am rugat pentru patrona Ungariei. Dar m'am rugat de câte ori! La tot cazul mai de multe ori decât dsa. Că pe mine m'a așteptat plebea beției la gară, după ce am fost suspendat? Sunt eu oare vinovat pentru că inteligența țării s'a pus contra mea?

Procurorul zice că acesta nu e proces politic. Fiecare veac își are năcăzurile sale. În veacul nostru sunt la ordinea zilei suferințele celor săraci; religia, politică, totul e preocupat de această chestie. Asta a spus-o și **Széli**, iar actualul guvern d'asemeni și a propus apărarea oamenilor săraci. Cu acest gând am pornit și eu în luptă, însoțit de **dr. Srobár**, numai cu arme curate ideale. Ne-am dus cu mâni goale, cu lozincă dreaptă. Și care a fost sfârșitul lui? Un proces urât. Două partide nu pot învinge, ci numai unul. Noi am fost bătuți, dar ne-am împăcat cu gândul acesta, așa că în ziua de alegeri la orele 8 seara eram în pat. Cum se poate, cu toate acestea, că întreaga campanie, întreg materialul acestui proces monstru se învîrte în jurul modestei mele persoane?

Trecând la amănunte. zice:

»N'am agitat în **Revutza**, după vorbire nu s'a auzit nici o aclamare și încă em am zis lui **Dr. Srobár**: Frate, să mergem mai departe, ăștia nu ne înțeleg pe noi. În **Rosenberg** nici n'am vorbit eu, ci numai **Dr. Srobár**.

»În **Szlécs** am locuit 13 ani, am condus și împovăruit poporul.

»Și am propagat pacea, contra limbii maghiare n'am agitat. Ci am zis învățătorului **Stehlik**: N'ar fi oare mai bine să înceapă instrucție cu școlarii în limba ungurească și numai după aceea să-i învețe și ungurește? Căci care este rezultatul prea multei învățări în limba ungurească? Nu e în sat un singur Slovac care să știe ungurește. Învață bieții dela vârsta de 3 ani până la 15 ani, tot ungurește, dar nu-i nici un folos. Se prostesc, cad în robie neagră sufletească. Despre robia asta am amintit în vorbirile mele.

»Femeilor cari s'au strâns în jurul meu, da, le-am zis: Nu mă plângeți, dacă va trebui să sap, voiui săpa, dacă va trebui să cosesc, voiui lua coasa, trebuind să părăsesc parochia... Ș'am mai zis că milă nu voiui cerși dela episcopi. Asta însă nu poate fi agitație.

A terminat astfel:

»Nu pot fi învinuit de câtă sunt democrat. În mine nu se poate pedepsi de câtă ideea. Dacă așa credeți că sunt vinovat, pedepsiți-mă. E adevărat: legea trebuie săși îndrepteze. Dar ce să îndreptați în mine? Că mă alipesc de limba mamei mele? În privința asta sunt incorrigibil! Voiui muri iubindu-mi limba. Ci sunt vinovat că strig și cer egalitate, frățietate și libertate. Dacă mă veți pedepsi pentru asta, o să sufăr. Cer să fiu achitat.

Sentința s'a adus **Joi**. Iată-o:

Au fost osândiți:

Andrei Hlinka, preot, 2 ani temniță, 1500 cor. amendă și 1669 cheltueli de judecată; din pedeapsă i-se socotește 5 luni și 9 zile cât a stat în prevenție;

Dr. L. Srobár, medic, 1 an temniță, 900 cor. ameneă; 1 lună și 6 zile i-se socotește cât a stat în prevenție;

Andrei Jancsek, fabricant, 6 luni temniță și 500 cor. amendă; i-se socotește prevenția de 5 luni și 13 zile;

George Gregus, brutar, 5 luni temniță de stat și 200 cor. amendă;

Petru Cheben, 5 luni temniță de stat și 100 cor. amendă;

Iosif Tomik, preot, 4 luni temniță de stat, 500 cor. amendă, 416 cor. cheltueli de judecată.

Anton Matyasovsky, M. Serafin, G. Mucșuta, Ianov Ianovetz, St. Jeszenszky, Iosif Milan, Eduard Schlachta, N. Olejnyik, G. Novak, I. Vlkonsky: câte 2 luni temniță de stat și câte 100 cor. amendă.

Toți osândiții au apelat.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Cota oficială pe ziua de 4 Decembrie.

INCHEEREA LA 12 ORE:

Grâu pe Aprilie. 1907 (100—clgr.)	7.43 — 7.44
Secară pe 1907.	6.62 — 6.63
Orz pe 1907.	7.50 — 7.51
Cucuruz pe 1907	5.24 — 5.25

INCHEEREA LA 5 ORE:

Grâu pe Aprilie 1907	7.43 — 7.44
Secară pe Aprilie 1907.	6.62 — 6.63
Orz pe 1907	7.50 — 7.51
Cucuruz pe 1907	5.24 — 5.25

Poșta Redacției.

(X). **Brad**. În numărul viitor. Frățești salutări, **D. D. Agârbiciu**. Se va publica pe **Duminecă**. **Coriolan Pop**. **Cluj**. Pe Luni ori **Martii**. E mare îmbulzeală. Mulțumiri — și scrie-ne mai des. **Un preot tinăr**. Se va publica. Primim cu plăcere, totdeauna. Discreție absolută.

Poșta Administrației.

Andrei Patachi, preot Mihaiț. Am primit 10. — cor. pe II sem. 1906.

Nica Halmăgian, Curtacher. Am primit 2 cor. ca abonament până la 1 Febr. 1907.

George Tămaș, Steltan Pa. Am primit suma de cor. 7.35 încă în luna Aust. Pentru călindăr să ne trimiți 80 fileri.

Ochtoichul se poate comanda dela librăria **P. Simtion**, **Arad**, Strada **Deák Ferencz**. Prețul 1.70 cor. și porto postal 50 fil.

Eremia Bojin, Mesici. Am primit 4 cor. ca abonament pe 1906.

Teofil Igrăș, C.-Surdac. Am primit 4 cor. ca abonament pe 1906.

George Ciocârlan și Petru Debeleac, Șiria. Am primit câte 2 coroane ca abonament până la 1 Ian. 1907.

Avram Bodea, Sicula 52. Am primit 4 cor. ca abonament pe 1906.

Dr. A. G. Am primit 7 cor. pentru publicațiuni.

Redactor responsabil: **Sever Bocu**.

Editor proprietar: **George Nichin**.

Se caută un candidat de avocat cu praxă în cancelaria avocatului dr. Cornel Iancu, ARAD.

ANUNȚ.

Caut un candidat de avocat cu praxă bună, cei-ce posed și știu coresponda și în limba germană sunt preferiți. Postul este a se ocupa la 1 Ianuarie 1907. Reflectanții să comunice condițiunile lor cu subscrisul.

Dr. Aurel Gosma,
adv. Timișoara.

Intr'o cancelarie advocațională din **Arad**, află aplicare momentană un tinăr român.

Dr. Popa.

Am fost bețiv în totdeauna până ce n'am folosit medicamentul contra beuturii alui **Frankl Azi** mă în torc cu scârbă dela orice beatură spirituoasă. K. M. casa p. Acest medicament n'are nici gust, nici miros. Se poate pune în oră și ce beatură spirituoasă. Sănătății nu-i stricăcios. Un flacon întreg 5 coroane. Acest medicament nu se poate procura și nu se poate căpăta nicăiri, decât în farmacia lui

FRANKL ANTAL
(Szeged, Felsőváros nr. 20)

Cine e bolnav!!

Oleul-Reuma de Băile-Ere-
laue a lui **Dr. Arányi**
foarte renumit, ce n'ar trebui să lipsească din nici o casă necondiționat și
cu siguranță vindecă

! reuma, cursoarea și podagra. !

È recomandat bilă la durere de mână, spate, pept, șele, lovitură, silă, serăntitură, durere de urechi, tunit de urechi, durere de cap și dinți. Provăzut cu îndrumare pentru întrebuintare punctuală. — Prețul unei sticle 2 coroane. Sticla de probă 1 coroană. Să fim de băgători de samă la numele lui Dr. Arányi! Ori ce altele sunt falsificări tendențioasă. — Se poate căpăta numai la pregătitorul:

Farmacia BALLA SÁNDOR, Hódmezővásárhely, Fő-tér.

La comande prin poste pentru expediție și ladă se compută 40 fil. La comandă mai mare de 6 coroane pachetarea gratuită și pachetul se expediază scutit de cheltuielă în caz de trimitere înainte a sumei.

Firele de păr cărunt

și redobândesc adevărata culoare dacă în trei zile întrebuintăm

RESTORER-ul de păr a lui **BALLA**

Garantez pentru nevinovăția și efectul ce-l are. Prețul unei sticle 2 cor., sticla de probă cor. Să ne ferim de imitațiuni. Se poate căpăta la pregătitorul: Balla Sándor, farmacist în Hódmező-Vásárhely.

Față frumoasă!
Dintre toate mijloacele cosmetice de până acum acesta e unicul cel mai remarcabil, recomandat de medici și care face cel mai bun efect. La moment împedecă tusă convulsivă, tusă măgărească, durere de piept, greață, respirație, astma, trocnă, febrințele și regușală. SIRUPUL DE MUNTE PENTRU PIEPT a lui BALLA descris mai sus se adă în circulație în două forme. Numai pentru cei în etate și pentru copii de 12 ani în sus. Zilnic câte 4 lingurițe. La copii de 12 ani în sus tot așa. Prețul 2 coroane. Numai pentru copii de 12 ani în jos. Zilnic 4-5 lingurițe. Prețul 1-20 cor. Îndrumări de trebuințare alăturăm. Se poate căpăta numai la pregătitorul:

Dame!

Frumsețā vecinică!
putem dobândi, dacă întrebuintăm Crema de vioarea (Ibolyka) a lui Balla. Dintre toate mijloacele cosmetice de până acum acesta e unicul cel mai remarcabil, recomandat de medici și care face cel mai bun efect. La moment împedecă tusă convulsivă, tusă măgărească, durere de piept, greață, respirație, astma, trocnă, febrințele și regușală. SIRUPUL DE MUNTE PENTRU PIEPT a lui BALLA descris mai sus se adă în circulație în două forme. Numai pentru cei în etate și pentru copii de 12 ani în sus. Zilnic câte 4 lingurițe. La copii de 12 ani în sus tot așa. Prețul 2 coroane. Numai pentru copii de 12 ani în jos. Zilnic 4-5 lingurițe. Prețul 1-20 cor. Îndrumări de trebuințare alăturăm. Se poate căpăta numai la pregătitorul:

Alifia
contra înghețării
a lui BALLA e cel mai sigur mijloc contra degenerării, chiar și în cazul când e vechiu, se poate întrebuinta cu efect. Alină durerea la moment. Umflăturile provenite din înghețare, le vindecă după o întrebuintare mai îndelungată. Prețul unui borcan provăzut cu întrebuintările necesare e 1 coroană.

Se poate căpăta numai la pregătitorul — **BALLA SÁNDOR,** Farmacist Hódmező-vásárhely.

D-șoare!

Cine e bolnav!

La moment alină și necondiționat vindecă tusă, respirație grea și durere de cap

SIRUPUL DE MUNTE
PENTRU PIEPT
A FARMACISTULUI BALLA

renumit, recomandat de medici și care face cel mai bun efect. La moment împedecă tusă convulsivă, tusă măgărească, durere de piept, greață, respirație, astma, trocnă, febrințele și regușală. SIRUPUL DE MUNTE PENTRU PIEPT a lui BALLA descris mai sus se adă în circulație în două forme. Numai pentru cei în etate și pentru copii de 12 ani în sus. Zilnic câte 4 lingurițe. La copii de 12 ani în sus tot așa. Prețul 2 coroane. Numai pentru copii de 12 ani în jos. Zilnic 4-5 lingurițe. Prețul 1-20 cor. Îndrumări de trebuințare alăturăm. Se poate căpăta numai la pregătitorul:

Farmacia BALLA SÁNDOR, H.-M.-Vásárhely, Fő-tér.

LA COMANDE PRIN POȘTE pentru expediție și ladă se comandă 40 fil. La comandă mai mare de 6 cor. pachetarea gratuită și pachetul se expediază scutit de cheltuielă în caz de trimitere înainte a sumei.

TELEFON 238.

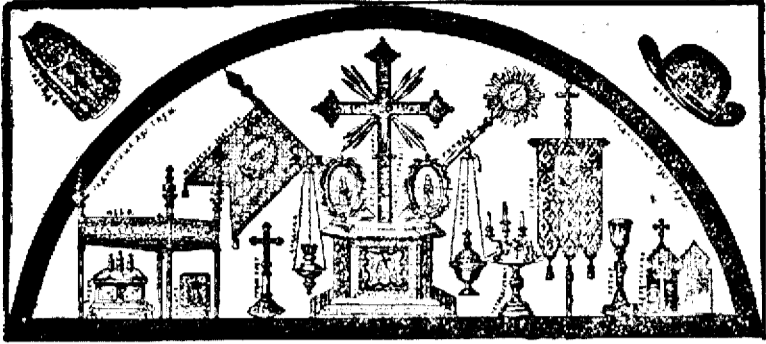
TELEFON 238.

Paltoane pentru dame după moda cea mai nouă

Cojoace pentru femei Paltoane pentru fete

în prețuri foarte scăzute.

Radó Gyula, MAGAZIN de HAINE pentru FEMEI
vis-à-vis cu biserica Minorităților

VRANITS & TAUSCH

„La crucea de aur“

în NEOPLANTA (Neusatz), strada Dunării (Donau-Gasse).

Recomandă în binevoitoare atențiune a prea onorațiilor Domni preoți și comune bisericești magazinul său bogat de recvisite bisericești, ca

**feloane, steaguri, cruci, ripide, candel, cadelnițe
baldahine și icoane sante.**

Mare atelier pentru pregătirea de **iconostase, tronuri, străni, amvoane, sfesnice** dela simple până la cele mai scumpe.

Institut de auritură artistică

pentru auritura de iconostase, tronuri, cadre și tot felul de ornamentică bisericească, cu prețurile cele mai avantajoase.

— La cerere catalog ilustrat se trimite gratuit. —

Expositură în Toracul-mic.

Filiață în Buziaș.

„TIMIȘIANA“

instituit de credit și economii
societate pe acții în Timișoara.

Anul întemeierii 1885. : : : Depuneri : : Cor. 2.000.000.
Capital de fond Cor. 560.000. Fond de rezervă Cor. 150.000.

Primește depuneri spre fructificare și dă deponenților 4½%, după depuneri peste 20000 cor. cu abdicere de 90 zile 5% interese netto. Darea de venit după capitalele depuse o plătește institutul separat.

Depuneri până la 5000 cor. se pot ridica și se plătesc fără abdicere. Depuneri și ridicări se pot face pe cale postală. și se expediază franco.

Escomptează cambii cu 6%—8% interese.

Tot asemenea, acordă credite hipotecare precum și amortizaționale în modul cel mai culant.

Direcțiunea institutului.

Asigurări contra focului: case, bucate, mobile, vestimente, mărfuri!

Agentura principală din Arad

A BANCE. GENERALE DE ASIGURARE MUTUALE SIBIENE

„TRANSSYLVANIA“

primesc oferte pentru asigurări din comitatele: Arad, Bichiș, Bihor, Cenad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal, — și le eface pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. În ramul vieții: capitale cu termen fix, rente, zestre pentru fetițe, capital de întreprindere pentru feciori, pe caz de moarte, spese de înmormântare. Aceste din urmă dela 50—500 cor. se plătesc la moment în ziua morții întemplate;
2. În ramul focului: clădiri de tot felul, mobile, mărfuri, produse de câmp ș. a.;
3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, haine, recvisite ș. a. prin spargere;
4. Contra grindinei: grâu, secară, orz, oucuruz, ovės, viă (vinea), plante industriale: cânepă, in, hîmel, nutrefură, tabac ș. a.

Deslușiri se dau și prospecte se pot primi la agenturile noastre locale și cercuale mai în fiecare comună și direct prin

Agentura principală „TRANSSYLVANIA“ în Arad

Strada Széchenyi nr. 1. — Telefon nr. 899.

Asigurați contra grindinei: oucuruzul, grâul, secara, ovězul și toată economia!

Asigurați contra furturilor prin spargere: bani și tot ce aveți de preț!

Frumsețea feții.

Pentru înfrumusețarea și tinerețea în curat a feții, și cu deosebire pentru îndepărtarea multor rapori, adică contra bubușoarei, peinginei, pata de soare, țărății sau mătrel și contra altor uriciuni de față cea mai bună medicină ie ce urmează:

Fiecare femeie trebuie să fie în curat cu aceea că fața iei e unsuroasă sau uscată și după aceasta să folosească medicina, dupăcum pretinde natura feții.

La fața uscată recomandăm:

RUMENEALA DE RUSANDA

pe lângă aceasta cu efect plăcut și probată cu eminentă:

APA DE FAȚĂ RUSANDA.

Iar la fața unsuroasă întrebuințat cu eminent succes:

CRÈME DE FLOAREA SOARELUI și PRAVUL DE MANDULĂ AMARĂ.

La copiii mici contra așa numitului spurcat „POMADA RUSANDA“ să întrebuințază, carea până acum s'a dovedit de eminentă.

Cu un cuvânt medicinile aceasta ocupă primul loc între medicinile de casă și pentru aceea tuturor sunt recomandabile.

Prețul:

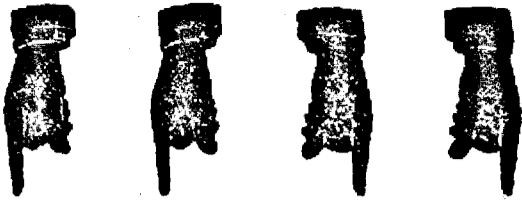
Rumeneala de Rusanda 1 Cor, mai mare 1'80 | Crème de floarea soarelui . Cor. 1'—
Pravul de mandulă amară . Cor. 1'60 | Apa de față Rusanda . . „ 1'60

Pe lângă trimiteres înainte a banilor sau cu ramborsă postală trimit ori cărui medicinile.

Din RUMENEALA DE RUSANDA mai puțin de 2 catine à 1 Cor. nu trimit. Megustorilor cari voese să se ocupe cu vinderea acestora, dau cesiune.

Susamintitele medicinile se pot procura numai la

Vasa Mijin apotecar în Melencze (Torontal).

GROSZ NAGY FERENCZ

farmacie și laborator
de articole cosmetice

DEBRECZEN, colțul străzii Șaş

recomandă cele mai renumite medicamente ale sale.

132 de ani cu bun renume!!

Pomadă de mustață DE HAJDUSÁG!

Mustața e frumoasă
dacă întrebuințezi
pomada Hajduság,
cea mai bună pentru creșterea și potrivirea muste-
telor, pregătită din materie neunsuroasă. Efectul
se vede foarte iute și cu siguranță. Scutit prin
lege. Un borcan 50 fil. Prin poștă se trimite numai
3 borcane cu 2.15 Cor. Pe lângă rambursă gratuit.

Mai mulți de o mie de medici renumiți re-
comandă și comandă pacienților lor
Balzul regesc
contra podagrei și a reumei,
recunoscut mai bun medicament de in-
treaga lume.

O sticlă 2 cor. In provincie 2 cor. 50 fil. 3 sticle 6 cor. 65 fil. pe
ângă rambursă gratuit. Medicament îngăduit de către ministrul de interne.

CREMA FÁY. O mare bucurie poate fi pentru dame, că am in-
ventat un medicament, unicul, ce nu-i stricăcios
pentru pielea feței.

Știind că toate alifiile de pân'acum pentru înfrumusețarea feței sunt
stricăcioasă, după multă străduință mi-a succes, se inventez un medica-
ment nestricăcios. Nu conține mercuriu, prin urmare:
Crema Fáy e unica nestricăcioasă contra pistruiilor, Jubri-
fiilor și alte boale de piele.
Crema Fáy dealături ori ce beșicături, peclugini și ori
ce paic.
Crema Fáy face să dispară șbărciturile, fața pielii o face mai
fină și mai curată.
Crema Fáy nu conține nici plumb nici mercurul, și astfel
nu e stricăcioasă.
Crema Fáy nu conține materii unsuroase, e în formă de spumă,
cu miros plăcut și nu face să lucească fața.
Crema Fáy se poate folosi și ziua, deoarece nu conține un-
soare și suplinește bine pudra.

Un borcan de CREMA FÁY 1 cor. Săpunul Crema Fáy, regele să-
punurilor de toaletă: 1 cor.
Pudra Fáy întrebuințată cu crema cu tot redă feței o culoare
frumoasă, purpurie. O cutie 1 cor.

Pentru sulemenirea feței corespund trei culori, de-
schisă nrul 8, roșie nrul 12
și roșie închis nrul 18, deci la comanda rog să vă provocați la numerii.
Acestea alifii sunt atât de naturale, încât ori cine le poate întrebuința fără
se observa însă. — Uu borcan 4 cor.

Apă de pistrui. Cel mai bun medicament pentru delaturarea a
pistruiilor efect admirabil, căci îndată redă feței
culoare curată, și nu-i stricăcios. Prețul unei sticle 1 cor. 20 fil. Săpun
de fiară pentru aceasta apă 80 fileri.

Medicament pentru vopsirea părului in culori
brunet și negru. Efect la moment. O singură vopsire e îndejuns, ca pă-
ră sau mustața o lună să aibă culoarea ce-o dorește. Nu inasprește pă-
rul. O sticlă cu medicament pentru ori și ce culoare 4 cor., ce
e de ajuns pe un an întreg.

Picturile Senega pentru piept. (Contra tusei și a
astmei.) — Iarna în-
deosebi pe vremea, când e noros mulți sufar din tusa, respinare nere-
gulată, astmă, nădușeală etc. Aceste boale il istonese pe om în un
grad, că de multeori abea poate să doarmă, asudă, are dureri de cap,
spate. De toate acestea se poate mântui ușor, dacă întrebuințezi **Pic-
turile Senega pentru piept.** Prețul unei sticle 1 cor. 40 fil.

Blenorrhin este cel mai bun medicament pentru boale venerice
atât la bărbați cât și la femei. In o săptămână
deplină însănătoșare chiar și la morburile vechi. Mare discreție,
pe din afară cu inscripție „Coloniale”. Prețul unei sticle cu cele necesare
ce ajunge se vindece pe femeie sau bărbat, 3 cor. 50 fil.

Pilule Resanguin, unicul medicament in caz de neregularitate
periodică, la dureri ascuse și la răceli
de acest soi. Inceată durerile, la moment redă sănătatea. — Un
borcan 2 coroane.

Picături indiane pentru dinți alui NAGY. Frecând
ginginele cu ele, du
rerile de dinți provenite din ori ce cauză, nctează la moment. O sticlă
70 de fil.

FARMACIA

GROSZ NAGY FERENCZ
DEBRECZEN.

La toate comanda le livrarea se face cu reintoarcerea poștei
in întreaga țară.

ANUNȚURI

primește pe lângă prețuri moderate
Administrația »Tribunei« din Arad.

DE UNDE SE CUMPERE FIE-CARE ROMÂN?

Hotărât, că numai dela comerciant român! Un
comerciant român avem în Arad:

Cornel Santo

in a cărui speorie la „COȘNIȚA CU ALBINE”

din strada Deák Ferencz nrul 23

se pot căpăta articoli proaspeți de tot soiul. Poate
servi cu cafea de cea mai bună calitate, de 2
soiuri. ZAHĂR, RUM de CUBA și JAMAICA, dife-
rite soiuri de ceai, toate aceste pe lângă un ser-
viciu prompt se pot căpăta pe lângă cele mai
favorabile prețuri. Tot asemenea petrolu verita-
bil de America. — Despre adevăritatea acelor
sus zise, se poate convinge fie-cine deja la o
cumpărare cât de mai mică, deci cu stimă cere
sprijinul Românilor
Cornel Santo.

MANDL FERENCZ

Vopsitor de metal

A R A D, STRADA BOCZKÓ Nr. 11.

Primește sprosre eptuire orice lucru ce cade in
aceasta branșă, precum căzi pentru scaldă, chi-
lii de scaldă, modile de fier și de lemn, cane,
de apă, punerea în aur, marmură și bronz
lampelor, picătura de majolica pe lemn și metal
flobrozare in orice valoare in forma cea mai
senzațională pe lângă prețuri țestine și ser-
viciu prompt.

Scăparea familiei.

Inscripțiunea de sus într'adevăr o merită

„Picăturile rusești”

ce se preparează in farmacia dlui Vasilie Miji-
nescu din Melencze.

Sunt un mijloc nentrecuș și excelent contra dure-
rilor interne, de stomac, mistuire, materiș și utestine.

In timpul cel mai scurt dispar durerile amin-
tite; lucră într'un mod binefăcător contra șgăr-
ciunilor, vânturilor (colică) și diarhoie; delatură
greața și neplăcerile provenite in urma stricării
stomacului și din răceală; liniștește greața și face
apetit; delatură respin așunea grea, in lipsă extremă
potolește tusa și ajută la desfacerea flegmei; pusă
pe puțină vată la dinșii găuroși ușorează durerea.

Prețul 1 cor. 60 bani (80 cruceri).

Dacă se trimite înainte 2 cor., medicamen-
tul se expedează franco.

„Picăturile rusești” veritabile se pot căpă-
ta numai in farmacia d-lui Vasilie Mijinescu in
Melencze, (comitatul Torontal).

La administrația »Tribunei« să află de vânzare
următoarele cărți:

„La Roma” de Russu Șirianu	Cor. 2.—	plus 10 fil. porto
„Povestiri și schițe” de S. Secula	1.—	5 ”
„Nuvele” de Emil Zola	Cor. 0.40	5 ”
„Școlarul declamator”	0.50	5 ”
„Stropi de roană”	1.—	10 ”
„Aur” Const. Hodoș	1.50	10 ”
„Telegrama” farză in 8 acte	0.80	3 ”
„Amicul Poporului” T. Vuiculescu	1.—	10 ”

„Laboratoire Cosmetique Matilde”

Contra catharelor cele mai învechite a le

ofticeii,

mai folositor e decât ori și ce altele siru-
pul de brad Castillio.

47 Klgr. cântărea
di Dr. Gera Attila din Volo-
szánka, care din tubercu-
losă s'a vindecat prin siru-
pul de brad Castillio și de
sirupul Hypophosphat

s'a îngrășat de 190 Klgr.

Alină tusa, în-
cețează asudările de
peste noapte, paten-
tează apetitul bolna-
vului, încetează scu-
parea de sânge. Pre-
țul unei sticle 2 cor.
40 fil. In casuri de
tot grave și pilurile
„Guajacolin” o
cutie 4 cor.

Pentru anemici,
femei în galbi-
nare, pe cari li
doare foarte mult
mijlocul spatelor,
cărora le slăbesc pu-
terile la un lucru
bagatel, pe cari con-
sevent li doare ca-
pul slabilor, cari doresc că se îngrășe și în-
tărească, cel mai bun medicament e „SYR
HYPOPHOSPH. Co KUN”, recomandat
de mai mulți medici. O sticlă 2 cor. 40 fil.

Epistole de recunoștință in schimbul tim-
brelor de trimetere pot da ori și cui.

Iată câteva:

On. Dn Kun István in Hajduszovát. Sirupul de
brad Castillio al Diale a folosit foarte ficei mele
bolnavă de consumțiune, rog cu reintoarcerea poștei
incă două sticle. Nandrassy D. Mihály, preot, com.
Gömör, Restér, u.p. Ochtina.

On. Dle! Lucrurilor publicate in ziar nu le-am dat
crezământ până acum, dar de când am comandat dela
Dta sirupul Hypophosphat, recunosc că și in ce-
nusă se găsește mărgăritar. Ori și cui pot reco-
manda cu conștiința liniștita medicamentele D-
voastre. — Dzeu să te trăiască, ca să poți lucra
pentru binele omenimei etc. Alexandru Gera,
preot gr.-or., conducătorul domeniului episc., Beiuș.

Fără mercuriu și plumb! Nestricăcios!

Doamnelor!

Dacă doriți o față curată, fru-
moasă și rumenă să-ți delă-
turi pistrui, petele de ficat,
so întrebuințezi

CREMA-ALIFIA- 1 coroană
SAPUNUL MATILD 1 cor. 60 f.
PUDRA 80 fileri.
1 coroană.

Dacă nu folosește, prețul se retrimit!

Nu mai mor porcii!

Pravul de porci (scutit prin lege și sprijinit pe
stat) este o in-
venție epocală
pentru econo-
mii. Cine o in-
trebuințează
după îndrumă-
rile prescise:
porcul scapă
și de boala
cea mai pri-
mejdioasă și
că cele scrisă
nu formează
reclamă, mă
îndătoresc se
dau prețul
pentru fiecare
porc mort, da-
că întrebuin-
tând acest prav, porcul totuși o murit. — O
cutie 2 coroane.

Se capătă
la farmacistul KUN ISTVÁN

laboratoriu de medicamente cosmetice

„Laboratoire cosmetique MATILDE” (intemeiat)
după modelul celui din Paris la 1895 in Budapesta.

HAJDUSZOVÁT 3a (lângă Debreczen).

Manifestul către naționalități.

Deputații din Dietă a celor trei naționalități au luat o hotărâre demnă de toată lauda: vor răspunde, într'un manifest către naționalități, tuturor inepțiilor și perversităților ce se cuprind în vorbirea ministrului Andrassy a cărei afișare pe ziduri a decis-o strânsura șovinistă. În același timp manifestul acesta, subscris de toți deputații români, sârbi și slovaci va fi și un puternic rechizitor la adresa politicei de stat a coaliției. Țara și străinătatea se va convinge despre falsitatea și întreaga politică meschină a conțelului negru.

Cine sunt agitatorii ?

De Iunius.

Încă o vorbire la dosar! Încă vre-o câteva cuvinte. Le cunoașteți de mult. Se poate un discurs fără de ele? Fraze, fraze, fraze, sforăitoare, bombastice, amenințătoare. — Lupul și mielul — »Imi tulburi apa, mielule!«

O, suntem învățați cu d'alde astea.

De mult am trecut peste timpul când luam în serios vorbele astea!

Vă puteți închipui o gazetă ungurească fără de injurături la adresa noastră?

Nu există număr, pagină, rînd unguresc fără insulte pe seama »valahilor«. Vă puteți închipui o vorbire fără de fotografia fidelă a sufletului oratorului ungar: înverșunarea față de tot ce este românesc?

Mai zilele trecute anunță un avocat din Ilia, un avocat ungar, care trăiește din banii agonisiți cu greutate de neamul nostru: Imi trebuie un practicant în cancelaria advocațională. Să știe perfect românește — numai să nu fie român.

O, Români! Aștia sunt paria societății! Români sunt vrednici de dispreț. Banii lor — altă socoteală.

Cetiți rapoartele din dieta țării. Din dieta țării noastre, ridicată cu atâta pompă, cu atâta dispreț față de sărăcia noastră pe malul Dunării, și din banii și din sudoarea frunții noastre. Ascultați cu ce vorbe grațioase îi întimpină pe deputații noștri, băgați de seamă privirile, cari îi urmăresc și ascultați cum vă răsună în urechi ca un fulger acel »oláh! oláh!« plin de dispreț, de greață nebună față de noi.

Și gândiți-vă! Nu trăim în Camciatca, nu trăim în Azia, nu trăim la canibali, trăim în mult cinstita țară ungurească, în țara unde dăm și noi contribuție cu sânge și cu bani — răi, le cunoaștem noi bine astea! — trăim și ne apărăm drepturile în casa unde ar trebui să ne asculte durerile, căci așa e creștinește și omenește.

O, acel »oláh« ne răsună mult, mult timp în inimile noastre — domnilor deputați. Acel »mars ki, büdös oláh!« l'am cetit copiilor noștri și ochii lor ne-au privit țintă și ne-au înțeles durerea noastră.

Și acum din nou un discurs. Acum mai cu forfoi! Toate jurnalele mari din lumea întreagă au telegrame de câteva schioape. S'a îngrijit prea cinstita oblăduire de a trimite din vistieria țării și asta! Discursul de apărare al dlui Andrassy.

Ne freacă cu ouă și cu oțet. E groaznic! Tună și fulgeră. Cetiți numai vorbirea.

»Nu-i putem maghiariză, nici nu vrem să-i maghiarizăm«. Aferim. »Neue Freie Presse« aplaudă, aduce de mărturie pe Deák, pe Andrassy, »Pester Lloyd« vorbește despre o vorbire clasică-europeană, zulufii tuturor se rostogolesc în jos cu mai mult șic, conștii de importanța lor. Și aplaudă toți din toate puterile: Vezi asta-i declarație, vezi asta-i politică pe față!

Și iau cartea neamului meu în mână. Răsfoiesc pagină de pagină. Și fiecare pagină îmi stă mărturie de persecuțiile îndurate, de lupta îndârjită în contra căpeteniilor noastre, de batjocorirea a ce avem mai scump. Paginile neamului meu înnoată în sânge, sunt pline de oftările nesfârșite...

Tăceți, domnul Andrassy spune în lumea mare, că nu vrea să ne maghiarizeze. Și n'a vrut nici odată — o spune doar el, domnul ministru, de pe scaunul îmbrăcat în catifea!

Dar Domnul ministru a mai spus încă ceva. A făcut deosebire între poporul nostru și între »agitatori.«

»Oláh agitator!« Nu vi-se scoală păru'n cap la auzul acestor două cuvinte? »Oláh agitator« e o specie de oameni fără de suflet. Să o știți. Oamenii aștia trăiesc de pe spinarea poporului credul, ca »baronii«. (Vedeți nici chiar cuvântul de baron nu-l avem în limba noastră!) Beau și mănâncă ziua întreagă și strigă în parlament și țipă prin gazetele »valahe« câte verzi și uscate. Și în țeara asta e Canaanul lor. Doar din când în când de-i mai pune în »respect« Dl Jancsó Benedek cu articolele din »Politikai hullámok« — altfel trăiesc ca 'n țara lui Pap János. Și în potriua acestora va porni Domnul ministru lupta cu toată asprimea.

»Brava! Brava!« aplaudă »frenetic« toată escorta parlamentului 48-ist.

Și până când telegramele, cari reproduc rapoartele chilometrice ale Domnului ministru străbat lumea să astupe gurile, cari vorbesc de rău sistemul de guvernare, câțiva dintre »agitatori« se pregătesc de drum. Unde? La Vaț și la Seghedin. Nu cunoașteți D-Voastră locurile astea? Nu ați trecut nici când pe lângă casele închise cu zăbrele pe la ferestrii, cu pandurul înaintea porții, cu odăile pline de omoritori ordinari, ucigași de mamă și de surori, hoți cu banii orfanilor pe conștiință? Vedeți, aici se duc »agitatorii« — părintele Domșa din Blaj și Juriga din slovacime și încă — alți zeci și zeci de »agitatori«.

Dar v-ați greșit amarnic, domnule ministru. Nu sunt numai atâți »agitatori«. Încă multe — multe sute și mii și milioane! Înțelegeți, milioane de oameni. Ar trebui să faceți o temniță mare cât peste jumătate țeara ungurească și să puneți în trânsa pe toți »valahii« aștia și pe toți frații noștri de sentimente. Vă lipsește arhitectul pentru așa — ceva? Ei vezi asta-i greu Dar ce nu poate un guvern ca al D-Voastră?

»Agitatori.«! Toți suntem »agitatori«, dacă agitatori însemnează a-ți iubi neamul și legea lăsată de moși — strămoși.

Agitatori! Atâtea milioane de agitatori! nu v-ați dat nici când seamă să pipăiți pulzul cum trebuie, domnilor, cari sunteți puși la cârma vasului, care se clatină rău — rău de tot. V-ați îmbrăcat în piele de leopard, v-ați pus calpacul pe cap și ceaprazurile de uniformă pistriță v-au prins mintea în rociul lor.

Cum vorbitorii noștri din parlament nu

sunt reprezentanții noștri? Vă înșelați, să fie cu iertare dlc ministru.

De nu vă ve-ți împăca cu ei, nici cu noi nu ve-ți face ispravă. Sunt sânge din sângele nostru, carne din carnea noastră, os din osul nostru. Știm noi ce zicem — sunt icoana fidelă a sufletului nostru. Ascultați-le plânsorile, căci sunt plânsorile noastre. Nu vrem să fim Țlas de Kassandră. Dați-ne mijlocul să nu îndeplinim acest rol. Ar fi groaznic și pentru noi și pentru D-Voastră.

Una știm: Cu noi este adevărul și dreptatea. Cine luptă contra acestora, luptă contra firii omenești.

Nu vreți să ne maghiarizați?

Credat iudeus Appela!

Dar nu puteți! Asta vă mănâncă. Și asta vă roade la inimă.

Hamlet dă unui curtean, care-l urmărește mereu, un fluier. Ii zice: »Cântă«.

Când acesta-i spune, că nu știe să scoată nici un singur ton, Hamlet izbucnește: »Voi voți să cântați cu mine, vă faceți ca și când pricepeți cum să mă prindeți în mână: voți să străbateți cu puterea în inima mea, voți să mă cercați dela tonul cel mai adânc până la înălțimea cea mai mare a glasului meu: în instrumentul acesta mic însă se află atâta muzică, un glas strălucit și totuși nu-l puteți face să cânte. Ce D-zeu, credeți că puteți să cântați cu mine mai ușor decât dintr'un instrument?«

Și, Domnule ministru, Hamlet e o singură persoană — noi? noi suntem atâtea milioane...

Ce D-zeu!?

»Credeți că ve-ți putea cânta cu noi mai ușor decât dintr'un instrument?!«

»La voce del popolo«, organul fraților noștri italieni din Fiume, în numărul de Vineri 23 Novembre publică un prim-articol intitulat »Naționalistii în parlamentul unguresc«. Arată pe larg lupta care o poartă deputații noștri naționalisti și reproduce o bună parte din articolul dela 13 Noembrie al »Tribunei«, scris de dl Russu, laudând vigoarea cu care cei dela »Tribuna« luptă în presă pentru cauza națională.

Le suntem recunoscători fraților noștri italieni din Fiume pentru informațiunile ce dau asupra luptelor naționale-române.

Renegații! Am spus-o nu odată, că cei mai fanatici șovinisti sunt în Ungaria neofitiți, ca să nu le zicem renegați.

Mai avem acum o pildă: pe dr. Dobroszláv Péter, deputatul cercului Ciacova (ales, durere, și cu voturile câtorva români ticăloși), care în ședința dela 14 Noembrie a Dietei a luat cuvântul să combată pe energicul naționalist C. Bre-diceanu.

El a mărturisit: »Nu sunt născut din părinți maghiari, pentru că strămoșii mei putrăzesc în Bulgaria, iar dinspre mamă am strămoșii îngropați în Alsacia Lorena.«

E deci porodiță de bulgar și de șvab domnia lui, venituri în țară, și totuși îndrăznește să deie lecție de patriotizm acelora, cari au vărsat sânge pentru țara asta pe vreme când Dobroszlávii, purtând jugul turcesc, nu se gândeau nici la aceea, că armata română o să-i scape de jug, nici că o porodiță de a lor o să ajungă deputat pela Ciacova. Români din acel cerc, cari și-au dat votul pentru gospodin Dobroszláv, ce zic?

»Temeritate valahă«. Sub acest titlu »Temesvári Hírlap dela 30 Noembrie scrie:

»Primim din Caransebeș o telegramă în care ni-se anunță, că în ședința de ieri a consiliului comunal s'au adus două hotărâri cari revoltă sângele și a celui mai potolit om.

Au decis adecă în ședință, ca pe statua regelui, care până acum avea numai inscripție ungurească, să se pună și inscripție românească, precum a mai hotărât, la propunerea lui Constantin Caltiu, ca să angajeze un învățător pentru limba română la școala civilă de stat din oraș.

Va să zică patrioții se revoltă când se face un lucru cuviincios. Ce să zică însă Românii grăniceri când pe banii lor se înființează gimnaziu unguresc?

Sufrajul universal în Austria. În ședința de Sâmbătă a Reichsrathului din Viena s'a primit și în a treia citire proiectul de lege privitor la sufragiu universal. Urmează acum ca proiectul să fie discutat în Casa Seniorilor.

Ședința Reichsrathului a început dimineața la 9¼ și s'a terminat cu votare: proiectul de reformă electorală s'a primit cu 194 voturi contra 63. Majoritatea a aplaudat cu frenezie și a felicitat pe primul-ministru Beck, pe fruntașii deputați Adler, Kramerz, Schusterschitz, Chiari și Gessmann.

Vorbirea lui Andrassy în cercurile vieneze, precum și în străinătate, în Germania mai ales, a fost rău primită. Asta o constată însăși »Fremdenblatt«, care deși se plânge în numărul ei de ieri, că străinătatea nu e bine informată asupra lucrurilor din Ungaria, tot nu îndrăznește să-l laude însă pe Andrassy, care cu atâta cinism a vorbit despre opera mare a tatălui său și a înțeleptului Deák.

Mare scandal în Dietă.

Președintele deschide ședința de Sâmbătă la orele 10 și jum.

Se discută budgetul ministrului de comerț.

Baronul Bánffy laudă programul ministrului Kossuth. Cere autonomia economică a țării și bancă ungurească.

Ministrul-președinte Wekerle face o declarație, dezmințind pe Bánffy care s'a plâns că Wekerle e în contra comerțului intermediar.

Giesswein Sándor rostește un remarcabil discurs despre chestiunea socială. Vorbește mai întâi despre legea grevei ce se va creia. Nu sunt entuziasmat pentru greve, zice, dar ele sunt rezultatul unor stări sociale nedezvoltate ca la noi. Este ineptie de a face legea grevei, fără a creia legi pentru apărarea muncitorilor și fără a revizui legea industrială. Lupta pentru salariu se va cumpăta, dacă nu vom asupri sindicatele muncitorilor. Cere mai multe dispoziții pentru apărarea muncitorilor.

Leitner (democrat) dorește unirea partidului kossuthist cu partidele deákiste.

Ministrul Darányi arată măsurile ce va lua pentru a îngreuna abuzurile făcute cu rămășagurile dela alergările de cai.

Kmety Károly comunică constatările ce a făcut vizitând clubul studenților unguri, unde se joacă cărți.

Ministrul de justiție Polonyi răspunde unei interpelări a deputatului Dr. Aurel Vlad asupra pactului. Nu-i adevărat, zice, că a existat un pact între coroană și guvern. Acuză pe naționaliști că elementul ce-i unește ar fi nu dragoste comună, ci ura împotriva ungarilor (Protestări pe băncile naționaliștilor). Li acuză că Kristóffy ar fi nașul partidului național. Nu-i adevărat că guvernul s'ar fi angajat să ridice contingentul de recruți. Vorbește despre învinovățirea ce i-a

adus-o deputatul Dr. Vlad că întrebuițează judecătorii ca unelte în politică. Nu-i adevărat că ar fi retras mai multe procese de presă. Vorbește despre procesul lui Iuriga care i-ar fi adresat o scrisoare promițând că se va îndrepta.

Voci: La închisoare cu el! Să schimbăm legea!

Ministrul Polonyi: Procurorul voise să-l ție pe Iuriga în arest preventiv, dar am dat ordin contrar.

Dr. Iuliu Maniu cere cuvântul în chestiune personală.

Președintele: Dl ministru nu v-a pomenit cu nici un cuvânt și deoare-ce ați cerut cuvântul în numele unui partid care nu există, nu-l pot da.

Dr. Iuliu Maniu, Vă voi motiva pentru ce cer cuvântul. (Voci: Nu se poate! Ce obrăznicie să mai vorbești! Asta-i prea mult!)

Un tumult enorm se stârnește, mai mulți deputați unguri, între cari Somogyi Aladár, Nagy György, Batthyányi Tivadar și alții se năpustesc să-l lovească cu pumnii pe dr. Maniu.

Mai mulți deputați naționali: dr. Alex. Vaida-Voevod, Milan Hodza și alții se strâng în juru-i ca să-l apere. Dintre deputații unguri, singur Hencz Károly se împotrivesc deputaților unguri, strigându-le: „Vreți să coborâți parlamentul nostru la nivelul celui austriac?“

Este interesant a se ști, că ziarul oficios »Budapesti Közlöny« dela 2 Dec., care aduce raport despre desbaterea ședinței dela 1 Dec. a Dietei, nu pomeneste nici un cuvânt despre acest scandal mare.

Toate ziarele din capitală aduc însă raport, pe larg, și recunosc că Nagy a sărit asupra lui Maniu, să-l lovească, dar Vajda l'a apărat pe deputatul român cu propriul seu corp.

»Az Ujság«, de pildă scrie:

»Dar bravii părinți ai patriei au mers mai departe. Pur și simplu au năvălit asupra lui Maniu și au voit să-l bată. Pumni s'au ridicat în aier, injurături s'au auzit și o mulțime de tineri eroi au dat năvală asupra deputatului care voia să vorbească.

»Hei, coaliția într'adevăr a apropiat Viena de noi.

Despre eroul acestui scandal, Nagy György, »Népszava« dela 2 Decembrie scrie că este »un bețivan, secătură...« Bărbat de stat, dădeam și noi cu socoteala că nu este.

Mesajul Reșal.

Iată mesajul cu care s'a deschis camerele României:

Domnilor Senatori, Domnilor Deputați,

Deschizând a treia sesiune a acestei legislații, sunt fericit să aduc națiunii, prin reprezentanții ei, mulțumirile Mele cele mai vii pentru nesfârșitele dovezi de credință neclintită și de dragoste călduroasă ce Mi-a dat cu prilejul întreitului aniversal, pe care l-am sărbătorit anul acesta împreună cu poporul român. Pe credința și dragostea lui M'am bizuit eu din ceasul în care am legat soarta Casei Mele de aceea a României; în ele voi găsi și de aci înainte cea mai dulce răsplătă a trudei Mele.

Mă simț cu atât mai fericit, cu cât frumoasa Expoziție națională, care a avut un succes așa de strălucit, a învederat încă odată că munca noastră de patru-zeci de ani nu a fost în zădar. Fie ca

minunatele progrese, săvârșite până acum scumpa noastră Țară, să slujească dreptă bold tuturor pentru nouă muncă, pentru progrese.

Domnilor Senatori, Domnilor Deputați,

Politica înțeleaptă, pe care o urmăim cu stăruință, ne-a asigurat și ne asigură încrederea prietenia Puterilor.

Nădejdea pe care v'o arătam, anul trecut despre încetarea goanei pornite asupra românilor din imperiul otoman, supuși credincioși Maiestății Sale Sultanului, și prin urmare despre puțința restabilirii unor relații prietenești între România și Regatul Elin, nu s'a împlinit. Dimpotrivă, Grecia a rupt de atunci relațiile diplomatice cu noi. Privim această ruptură, pe care o regretăm, cu acea liniște care isvorește din conștiința, că cererile României sunt nu numai drepte dar și în congruență și cu cele mai simple precepte ale umanității și cu interesele superioare ale țării.

Domnilor Senatori, Domnilor Deputați,

Starea finanțelor Țării este din cele mai înfricoșătoare. Socotelile anului 1905-1906 s'au încheiat cu un excedent de peste 45 milioane și încășările din cele șapte luni ale anului 1906-1907 întrec cu 14 milioane și jumătate pe cele ale anului precedent.

Este deci cu puțință ca sarcinile contribuabililor să fie ușurate. Guvernul Meu vă va pune scăderi în impozitul funciar al proprietarilor mai mici de 10 hectare, în darea asupra salariilor și în taxa asupra vinului.

Buna stare a finanțelor dovedește, că dezvoltarea economică a României este în continuă propășire. Suntem datori să ajutăm această dezvoltare. În cursul acestei sesiuni vi-se cere să credite, pentru a se pune căile noastre ferate în măsură de a răspunde la nevoile mereu crescânde ale agriculturii și industriei, și i-se va propune proiecte de legi asupra regimului ariilor, asupra consolidării concesiunilor de terenuri petrolifere, asupra cumpărării de cătră stat a terenurilor moștenești și asupra creșterii fondurilor de împădurire.

Urmând cu îngrijire îmbunătățirea stărilor materiale numeroase și sărace, veți avea să chibzuți asupra asigurării vitelor și asupra răspunderii întreprinzătorilor în caz de accidente.

În același scop, guvernul meu vă va propune o lege care să ușureze pentru obștile sătești condițiile cu cari statul să le poată arănda mijloacele sale.

Asigurarea neatârării puterii judecătorești și de puterea executivă, cea mai temeinică garanție a drepturilor fiecăruia, guvernul meu vă va propune să o duceți mai departe prin întinderea amovibilității și la judecătoria de întâia instanță.

Universitățile dela care pornește direcția culturii naționale au nevoie de multe îmbunătățiri și să corăspundă cu trebuințele de azi ale societății. Guvernul meu vă va supune un proiect de lege care să completeze și să modifice legea organică a învățământului superior.

Alte proiecte de lege vor fi aduse dinaintea domniilor voastre relativ la înființarea unei case de spitalelor, la întocmirea, revizuirea și punerea în discuție a listelor electorale, la modificarea legii de darmerie și la marina comercială.

Întreaga operă de dezvoltare și propășire a statului Român se razimă pe solida organizație a puterii lui armate. Pentru întărirea ei, ați spus cheltuelile ministrului de războiu doi ani de rând. Un spor mai însemnat vi-se va cere anul acesta, pentru a se mări numărul batalionelor infanteriei teritoriale și a se înmulți bateriile de artilerie.

Domnilor Senatori,
Domnilor Deputați,

Chestiunile cari vor fi supuse la chibzuirea domniilor voastre sunt din cele mai însemnate. Nu mă îndoesc că în deslegarea lor vă pune aceeași râvnă și vă veți însufleți de același înalt patriotizem ca și până acuma, și că astfel și această a treia sesiune va lăsa urme atât de trainice ca și cele două dintâi.

Dumnezeu să binecuvinteze lucrările domniilor voastre.

Sesiunea ordinară a Corpurilor legiuitoare este deschisă.

De peste săptămână.

— **Au luat câmpii!** Cine? Șovinistii din Cluj, cari de altfel întotdeauna au fost în fruntea mișcărilor șoviniste.

Astfel și acum, că Andrassy a tunat și fulgerat împotriva naționalităților, vine archișovinistul profesor universitar Apáthy și scrie în »Erdélyi Hirlap« (dela 30 Noembrie) un articol întrodus la o serie de articole ce urmează din condeiul altui profesor universitar...

Nesbătii, violențe și bătăranii mai grosolane n'am citit în presa maghiară. Ascultați introducerea:

»S'a umplut măsura. Dați samă! Vă sorocim în fața tribunalului societății maghiare. Maghiarii cu limbă valahă, și voi sunteți membri societății maghiare, deși în cea mai mare parte, nevrednici membri. Tot ce aveți, bunuri morale și materiale, numai ungușilor aveți a le mulțumi. Chiar și în sângele vostru partea mai nobilă au altoit-o maghiarii, rassa noastră turanică. Păstori visători despre zine din munți, sângele nostru furat v'a dat curagiul, ca să vă ridicați împotriva noastră. Noi am plantat în voi dragostea unuia față de celalalt și dragostea patriei, iar voi udând cu violenție și tradare sămânța dragostei, a-ți făcut să crească din ea ura.

Maghiarii cu limba valahă, răspundeți! Căci dovezile sunt în mâinile noastre; v'am prins în flagrant delict: delictul trădării de patrie, acum de curând la expoziția din București. În mâinile noastre sunt datele irefutabile, nu mai urmați deci cu minciuna! Pedepsa numai prin pocăință se poate atenua și prin făgăduința îndreptării. Rând pe rând vom expune în fața societății maghiare probele trădării. Și societatea maghiară cea pură atît de tolerantă, va pretinde, ca legislațiunea națiunii maghiare să vă cheme în judecată.

Andrassy încă spune, că are probe. Noi aici avem mai multe. Căci dacă și Andrassy ar avea atâtea, atunci ar închide imediat școlile valahe și pe popi, și ar sparge institutele financiare valahe, ori, pe cât de cinstit este el la suflet și pe cât este de adevărat maghiar, n'ar mai sta nici o clipă în scaunul ministerului de interne al Ungariei.

Nu mai d'al de Justh Gyula nu văd și nu aud nimica. Ei cu generositate sinucigașă chiamă la la ordine pe d'al de Nagy Dezső, cari strigă în fața dușmanilor noștri tradarea. La Budapesta sau Pusztazentornya nu se zăresc munții Ardealului și nu simte fumul tăciunării morale a valahilor. Când natura osândește la peire vr'o jivină, o despoaie din simțul, care o face să presimțită din depărtare primejdia și o înzăstrează cu negrija, care în liniștea clipei prezente vede viitorul asigurat.

Vom reveni!

— **Un corb alb.** Directorul ziarului nostru a primit din Fiume, dela un ungar pe care nu voim a-l expune, următoarele șire:

»Nu sunt cu sentimente pentru naționalități, ba poate că sunt cam șovinst, ungar șovinst, cu toate acestea mă revoltă expectațiunea bătărană și fără tact, pe care o săvârșește un »frater impertinent« în ziarul ce-ți alătur.

În »Fiumei Hirlap«, dela 28 Noembrie, ce ni-se trimite, vedem, citim un prim articol în care deputatul italian Zanella este insultat în chipul cel mai — unguresc. I-se pune în perspectivă spânzurătoare, e numit »rușinea Fiumei«, pentru-că e naționalist (italian autonomist) și nu vrea — maghiarizarea.

Și apoi:

»Elementele treze și independente ale orașului l'au respins deja pe acest aventurier, e rândul partidului constituțional să-l arunce și el în tabăra mizerabilă a naționalităților, mărind-o p'aceasta și făcând-o mai murdară.

Intr'un alt articol, intitulat »Vită« (vită e maghiarul care mai crede lui Zanella), făcând comparație între Zanella (la care învățătorii unguri s'au

duș să-l roage a sprigini cererile lor de a li-se mări leafa) și între Russu Șirianu, scrie:

»Dar cel puțin acum știu ce e deosebirea între Russu Șirianu și între Zanella. Pentru-că este deosebire. Cam care este între »betyár«-ul curajos de pe pustă și între hoțul care se ascunde, viclean, pervers. Valahul acela o spune și în Lugoj și în Budapesta că el urește pe unguri. La ce înălțime de Cimborasso stă acest valah față de italianul acesta iredentist mișel care telegrafiază la Triest și măzgălește la »Corriere della Sera«, în Budapesta este însă patriot... Altessa! Când mă gândesc la D-Ta, încep să mă cuget și la valahul sub care geme pământul patriei pentru-că trebuie să-l nutrească pe când mai bine ar vrea să-l înghită, zic: încep să simt oarecare stimă față de acel valah».

Ungurul din Fiume îndeamnă pe dl Russu Șirianu să deie în judecată pe surugiul (kocsis) care înjură astfel. Noi nu-i putem da acest sfat, fără a-l face atent că rămâne și înjurat și se alege și cu — osândă la suportarea speselor!

— **Păzitor de coroană,** în locul cedatului baron Radvánszky, a fost ales Marți baronul Wesselényi Miklós, deputat kossuthist cu aclamațiune.

— **Catastrofă pe calea ferată** s'a întâmplat Luni între Sâmbățșag și Rogoz, în Bihor. Ziarele din Oradea-mare sunt pline cu amănunte înfiorătoare. S'au ciocnit un tren de persoane care venia dela Beiuș și unul de marfă. Asta din vina șefului de stație care a dat drumul trenului de marfă știind că a pornit și cel de persoane. Sunt patru morți: mașinistul, uredanicul, conducătorul și alt funcționar de tren. Răniți, dintre pasageri, o mulțime.

— **Prima carte.** Frații români din Basarabia subjugată Rusiei încep și ei a da semn de viață națională. Afară de ziarul »Basarabia« au și o tipografie românească, la Chișineu, care începe acum să tipărească Psaltirea.

— **Populația orașului București.** După o broșură publicată de dl Zamfir C. Arbore asupra populației Bucureștilor estragem următoarele date statistice:

Populația Capitalei, la 31 Dec. 1905, o alcătuiau 102,532 bărbați și 89,860 femei, Români; 27,281 bărbați și 27,775 femei, supuși străini și 21,022 bărbați și 22,296 femei, cari n'au protecțiunea nici unui stat. După religie, 207,711 sunt ortodoksi; 38,827 catolici; 43,360 Evrei, restul de alte religii. — Universitatea capitalei are 2174 studenți și 341 studente, din cari 2805 Români și 310 străini. — Biserici sunt în București: 114 ortodoxe; 2 catolice; 1 protestantă și 3 temple mozaice. — Academia Română are o avere de 17,528,342 lei; în biblioteca ei s'au cerut în 1905: cărți 33,203; manuscrise 1863; documente 31,452; cărți vechi: 896; cetitori au fost 9393. — Fundațiunea universitară Carol I, are o avere de 496,913 lei, și o bibliotecă cu 15,256 volume; au fost 66,679 cetitori. — Teatrul Național a avut în anul trecut 71,000 de »spectatori platnici« (păcat că nu se arată și cifra, poate mai caracteristică, a celor »neplatnici«!).

— **Văcărescu kossuthistul!** Numele acesta frumos românesc îl poartă părintele Pavel din Kisorosz, despre care »Délvédéki Ujság« ne aduce revoltătoarea știre, că Duminecă a luat parte la constituirea partidului kossuthist d'acolo, ș'a ieșit până la hotar să întâmpine pe deputatul kossuthist Várnay Imre, cărui i-a ținut dicție »patriotică«.

Tot la kossuthiști să meargă părintele și după prescură. Un asemenea român nu își merită numele! El nu e »părinte« al poporului, ci păstor care duce la perzare turma cuvântătoare.

— **Sfințire de biserică.** Ni sescrise: la 12/25 Noembrie a. c. s'a făcut sfințirea de biserică în Apateul-român. Din partea Ven. Consistor a fost emis protopopul Peștesului, A. Muntean a lui Vasile, căci părintele protopop Toma Păcala, șeful tractului Orășii-mari, la care aparține Apateul-român, săvârșia, tot în acea zi, actul sfințirii noului sion în Apateul-maghiar.

Protopopul Al. Muntean, săvârșește cu toată solemnitatea actul măreț al sfințirii bisericii, asistat de următorii preoți: Nicolae Bogdan, (M. Lazuri); Andreiu Ioan, (Păușa); George Serb. (Deș); Ioan Danciu, (Chișirigd); Petru Bogdan (Șumugi) și Ștefan Făt, (Apateul-român.)

Deși vremea era puțin favorabilă, totuși: popor și inteligență a grăbit să aziste la actul înălțător al sfințirii.

La priceasnă părintele protopop Al. Muntean a ținut o predică frumoasă, îndemnând poporul la cultivarea sentimentelor religioase, la iubirea de neam și la dragoste creștinească. Efectul cuvintelor, cari au pătruns inimile, să vedea în acelea mărgăritare prețioase, cari luciau vii în ochii multora, — erau lacrimile bucuriei, jertfa recunoștinței cătră — Dumnezeu, pentru înălțarea noului sion.

La sfârșitul serviciului divin, oaspeții s'au dus la casa ospitalieră a părintelui Ștefan Făt, unde s'a servit masa.

Am gustat și-o bucurie neașteptată. Nainte d'a ne așeza la masă, drăgălașele școlărițe sub conducerea învățătorului, și sub a cântăreților, cari au împodobit strana: Floare Marcus și Floare Dan, s'au prezentat și ele la casa parochială, unde au început un cântec duios, plin de viață, de taină și noroc, un cântec, care azi pare șters în multe locuri și din multe inimi: »Trei colorii... Și-o să vezi, — mi-am gândit, — că și prin țara Bihorului leagănă-se frunza 'n codru! și-o să simți tu, suflet dornic de lumină, că n'a murit nici pe aceste plaiuri doina străbună. A urmat, apoi, o cuvântare spusă cu fruntea 'nălțată de-o fetiță așezată, și-am șoptit atunci sufletului meu: inima ta-i vatra focului, care nu să stinge nici odată, fată d'albă, fată bună și fată bărbată!

Și după acestea, la vremea sorocită, deschisus'au frumoasele toaste, cari s'au terminat abea 'n amurgul serii.

Pentru sârbarea aceasta, cinstea întreagă i-se cuvine preotului local, Ștefan Făt. N'a dat poporul un ban, — căci pentru ridicarea noului divin, cu bună chiverniseală, s'a adunat, ban cu ban, dintăiu loc rău, pământ odinioară cu spini și măracini, — și nici un filer nu s'a reparțiat pe nimeni. Lucrul omului de omenie, să laudă de sine. Da însă, încheiu, cuprins de o adâncă bucurie și 'ncălzit de ideia: Cu așa preoți — fericite de tine, neam românesc! Raportor.

— **Cărți de valoare.** Atragem luarea aminte a cititorilor noștri asupra următoarelor cărți de valoare apărute de curând și cari merită să și le procure fiecare român:

»Cartea de aur« de T. V. Păcățianu, volumul IV, cuprinzând discursurile deputaților români rostite în parlamentul Ungariei (1865—1868). Ediție, proprie Sibiiu. Cuprinde astfel epoca cea mai interesantă: când s'a făcut legea naționalităților.

»Faust«, de Göthe, traducere de Ión Gorun, București.

»Nora«, de Henric Ibsen, trad. de B. Marian, București.

»Făclia sub obroc« de G. D'Annunzio, traducere de Alexandrescu-Dorna, București.

»Ris și plâns«, schițe și nuvele de Vasile Pop. București.

— **Turneul Z. Bârsan.** Venind dela Oravița, unde i-s'a făcut cea mai calduroasă primire, dl Bârsan va da o reprezentație în Halmagiu, Vineri la 7 Decembrie n.; Duminecă la 9 și Luni la 10 Decembrie n. în Abrud; Miercuri la 12 Dec. n. în Lipova, iar Vineri la 14 Decembrie n. în Hațeg.

— **Inaugurarea statuei Andrassy,** ridicată în fața intrării Dietei, s'a făcut eri Duminecă, în mijlocul unei mari afluițe de popor. A fost de față și M. Sa, și toți demnitarii curții, precum și reprezentanții tuturor autorităților, a Dietei și Casei Magnaților.

Doi vagabonzi — la Maj. Sa. Budapesta, 30 Nov. Cercurile curții din Budapesta au fost erl alarmate de fapta a doi vagabonzi, cari au reușit să pătrundă în parcul regal și să surprindă pe M. Sa, în plimbarea sa de dimineață. Vagabonzii s'au deghisat în vestminte de honvezi și au stat ascunși în dosul unei grotte. Pe la ora 9 a și sosit Regele. Ingândurat, ca de obicei, își făcea plimbarea obicinuită. Vagabonzii au ieșit apoi din ascunzătoare și timizi și umiliți s'au apropiat de suveran.

Regele a stat vădit surprins la vederea lor. A privit spre dâșii întrebător.

Cei doi vagabonzi s'au aruncat la picioarele Regelui:

— Indurare, majestate... *Suntem honvezi patruș'optiști.* Mizeria și foamea ni-a adus; murim de foame, dacă Maj. Voastră nu ne ajută. Altfel n'am putut ajunge înaintea Maj. voastră. Știm că inima Dvoastră de părinte nu ne va lăsa

Regele care se liniștise, se uita cu milă la dâșii. Unul dintre ei a scos o petiție și i-a întins-o regelui.

Regele a privit-o, un vagabond i-a întins prea gentil un creion, la ce Regele surizând a scris pe dosul petiției.

— Asignez una mie opt sute coroane. I. Francisc Iosif.

— Și unde ni-se dau banii — a întrebat un vagabond.

— La cassa mea particulară—a răspuns regele.

Mai târziu s'a constatat că cei doi honvezi erau vagabonzi. S'a pornit cercetare foarte aspră.

— **Inmormântarea episcopului Stablev-szki** s'a făcut Mercuri cu mare pompă în Posen. Împăratul Wilhelm a fost reprezentat prin președintele Waldow. În fruntea convoiului funebru mergea prepositul Mihalszky.

— **Societate bolnavă.** Ceeace s'a întâmplat zilele trecute la Dobrișin, cu perversul László József, se repetează în mod mai înspăimântător în Budapesta. În adevăr ori care om de omenie, și cu simț de pudoare se revoltă în sufletul său, când vede, cât de compromițătoare sunt pentru societate, viața și faptele unor oameni cari se girează de îndreptători și moralizători ai opiniei publice. Cazul mai recent, despre cea mai dobitocească imoralitate ni-l servește Barabás István, teolog catolic, un mișel fără păreche. Acesta înșelă la sine băceți de 12—14 ani — *vre-o 40 la număr*, — îi îmbătă și-i folosea apoi ca unealtă, imoralității și destrăbălării sale.

Astfel a infectat pe mai mulți inși. Unul Fejes Oszkár, umplându-se de boli, s'a împușcat.

— **Scandal în camera spaniolă.** Din Lisabon se telagrafează, că în ședința de Joi a Camerei spaniole au fost scandale ne mai pomenite. Deja în ziua precedentă spiritele erau foarte agitate. Ministrul-prezident, Franco, a trebuit să mărturisească, că guvernele anterioare au dat avans în bani familiei regale, fără nici o imputernicire din partea parlamentului. Deputatul republican Alfonso de Costa a cerut în ședința de Joi, ca aceasta afacere să fie adusă în ordine fără nici o amânare, iar regele, după ce banii vor fi plătiți, va trebui să părăsească țara, ca să scape de temniță. Ministrul-prezident a fost constrâns, să-l cheme la ordine și să-l provoace, să-și retragă declarațiile făcute. Deputatul n'a voit și astfel prezidentul l-a eschis de a participa la trei zeci de ședințe. Dl Costa n'a voit să se depărteze din parlament. Atunci pentru îndepărtarea deputatului renitent s'a chemat în ajutor puterea armată. Pedestrașii și călăreții au împresorat parlamentul. Jandarmii au penetrat în parlament. Intre acestea un alt deputat republican, de Almeida a strigat: să proclamăm republica. Costa a părăsit parlamentul între baionetele poliției. Deputatul Borge, care încă a calumniat persoana regelui, a fost dus tot de poliție.

După ședință ministrul-prezident a raportat regelui despre cele întâmplate.

— **Alegerile de membri congregaționali.** »Drapelul« scrie: Până la încheierea foin cunoaștem rezultatul alegerilor supletorii din următoarele cercuri: La Bozovici a învins candidatul național dr. Samuil Vladone cu 171 voturi față de prim-pretorele Péczely; la Vecseháza a reușit lista națională română-germană cu domnii Ioan Vășii (220 voturi) și George Leikauf (170 voturi) față de lista oficială (dr. Artur Szörényi 110 voturi și Stefan Cărăbuș 140 voturi). — La Găvoșdia a a căzut lista națională. Tot așa la Făget.

— **Otrăvitorii din Sat-Chinez.** Șapte păcătoși și ucigători își așteaptă în temnița din Timișoara sentința tribunalului de acolo. Poliția a pus mâna și pe al optălea. Pavel Variașan, și amanta lui, soția lui Viadan Belu, când s'a pornit cercetare, au fugit spre America. Din Sat Chinez însă cineva le-a scris, că n'au de a se teme, în sat e pace și se pot reîntoarce. Variașan s'a și reîntors. Abea a sosit însă și poliția l'a deținut și dus în temnița din Timișoara.

— **Pedepsirea căpitanului d. la Köpenick.** Sâmbătă s'a pertractat procesul din Köpenick. În sală era public numeros, care a izbucnit în hohote, când au intrat soldații înarmați, cari au fost garda de onoare a lui Voigt la Köpenick. Tot așa când a intrat dr. Laugenhaus, primarul din Köpenick. Întrebat fiind, că de ce a dus miliția, el răspunde: Pentru că am știut, că numai prin miliție poți ajunge la ori-și-ce.

— Pentru ce ai dat poruncă să se puna baionetele?

— Ca să am mai mare autoritate.

Primarul zice: că el a crezut că Voigt e nebun

— Atunci de ce nu l'ai ferecat? — întreabă procurorul.

— Dacă aș fi avut timp de două-trei minute să mă cuget, aș fi făcut și aceasta. (Mare ilaritate).

Retrăgându-se jurii aduc sentința, în urma căreia, Voigt este pedepsit *la 4 ani închisoare.*

El s'a mulțumit cu sentința.

— **Defraudare.** Cassarul bisericei reformate, din Kecskemét, Békési Sándor, a defraudat 36.000 coroane în decursul celor 10 ani cât a manipulat banii. Constatându-se în fârșit furtul, a fost dat în judecată și pedepsit numai *la un an și jumătate închisoare.*

— **Bătaie în Reichsrath.** Viena, 30 Noemvrie. Deputatul ceh, Zaworka a făcut propunerea, ca o comună cehă să nu fie împărțită la un colegiu german. Purcezându-se la vot, propunerea a căzut. Atunci deputații Cehi au sărit pe podiul prezidențial, rup din mâna prezidentului hârtia pe care era scris rezultatul votării. Se începe o încăierare formală între Cehi și Germani. Schreider cu o mână *gătuește pe Holons ki cu cealaltă îi lovește fața cu palmi.* Fressi cu un scann vrea să dea între bătauși, dar e împedecat. În acest moment intră în sală Beck. Marii germani se ridică dela locurile lor și strigă.

— Trăiască sufragiul universal! Trăiască blocul germano-român! Zgomotul se începe din nou. Klofac spune ministrului-prezident, că notarul Albrecht a falzificat rezultatul votării. *Albrecht îl lovește pe Klofac cu mai multe palmi.* Lindner Täger și Schreiter loveau cu pumnii în cehii radicali.

O ședință a fost suspendată.

— **Pădurile săsești.** Sibiu, 30 Noembrie. Eri s'au arendat la licitație, pădurile (pe teritoriu român) universității săsești, 14.000 jugăre. Ofertele incuse au cuprins: Conte Mikes Armin 15.300.000 coroane, Goldfinger și Teplánsky 17.733.000 cor. și Firma fiumeană Fortinelli 18 milioane. A făcut senzație faptul că frații Grödel nu s'au prezentat la licitație. Se vorbește însă, că ar fi în tovărășie cu firma italiană. Se așteaptă ca Goldfinger să facă supraofert 18.600.000 cor.

— **Constituirea corpurilor legiuitoare române.** București, 30 Noembrie. În ședința de eri Camera a ales president pe dl Gr. Triandafil, iar vice-presidenți pe d-nii T. Cămărășescu, A. Cantacuzino-Pășcani, Barbu Păltineanu și D. Nenițescu.

Senatul a ales președinte pe dl C. Borescu, iar vice-președinți pe d-nii N. Ecosnom, C. Istrati, Ghica-Deleni și T. Văcărescu.

— **Catastrofa din Dortmund** 30 Noembrie. Intreg cartirul fabricelor este o ruină. Mii de lucrători au rămas fără pâine. Până acum au fost scoși de sub ruină 40 morți, răniți sunt peste 200 altele sute de inși cari au rămas surzi. Împăratul a trimis 25.000 pentru ajutorarea celor nenorociți.

APEL

cătră comunele bisericesti, institutete teologice și pedagogice, cătră domnii preoți și învățători, și cătră toți cantorii bisericilor de rit grecesc, precum și cătră toți iubitorii de cele sante.

Venerabilul Conzistor Diecezan din Caransebeș, când a binevoit a aprobă opul bisericesc arangiat de mine: »Cantorul Bisericesc«, trebuia înțarță arțătoare, de a se publica a fost recunoscută oficios.

Opul acesta valoros, deocamdată lipsește tuturor bisericilor și celor ce se ocupă cu cântărea și tipicul bisericesc.

Prețul lui în raport cu enorma materie îngramădită în el, e un bagatel. Pentru cei ce abonază înainte opul, broșat costă 8 cor., legat în pânză ori jumătate piele 10 cor., legătură de lână 14 cor., pentru cei neabonați 2 coroane mult.

Cuprinsul »Cantorului Bisericesc« e următorul: Rânduiala Vecernei pe opt glasuri; rânduiala Utreniei pe opt glasuri cu pipelele tuturor sărbătorilor de peste an și psalmii cei aleși; rânduiala Liturgiei cu fericirile pe opt glasuri și cântărea III și VI din canonul sfântului ce se cântă în fiecare Duminecă dela »Fericirile veți fi...«; Pozițiile pe opt glasuri; rânduiala vecerniei, utreniei și liturgiei, a următoarelor sărbări de peste an: Nașterea Născ. de Dumnezeu; Înălțarea sfintei Cruci; Sfta Paraschiva; M. M. Dimitrie; Sftii Arhangeli Mihail și Gavril; Intrarea în biserică Sft. Nicolae; Nașterea dlui Isus Christos; 26 Decembrie; Sft. Archid. Stefan; Dumineca Sfinților Păinți; Tăierea împrejur a Domnului și Sftul Vasilie; Betezul Domnului; Sft. Ioan Botezătorul; Trei ierarhi; Intimpinarea Domnului; Sft. M. George; Sftii Constantin și Elena; Nașterea Sft. Ioan Botezătorul; Sftii Ap. Petru și Pavel; Sft Profet Ilie; Schimbarea la față a Domnului; Adormirea Născătoarei de Dumnezei; Tăierea capului Sftului Ioan Botezătorul.

Sărbătorile Triodului și Penticostarului: Dumineca Floriilor, Joia, Vinerea și Sâmbăta Patimilor, Invierea Domnului Isus Christos, Dumineca Tomii, Înălțarea Domnului, Dumineca Rusaliilor, Duminaca tuturor Sfinților.

Servicii ocazionale:

Chemarea Duchului sfânt; Te-Deum (la ziua Împăratului); Cununia, Inmormântarea mirenilor, Inmormântarea copiilor, Inmormântarea în săptămâna luminată, Parastasul; Troparele sfinților de rând; Condacele sfinților de rând; Cuprinsul tuturor troparelor și condacelor de peste an, ale mineiului, triodului și penticostarului, Cântări veselitoare; Tipicul bisericesc și Adaus.

»Cantorul bisericesc« nu-l voiu eda din interese materiale, ci pur și simplu din dorul de a contribui pe altariul bisericeii naționale cu un op de mare folos; pentru aceea nu voiu hesită a-l redactă după toate cerințele practice și moderne a sistemului de azi. Garanța aceasta ni-o oferă tipografia »Tribuna« unde opul se tipărește.

Hârtie fină, tipar îngrijit cu două colori: roșu-negru.

În respectul acesta rog pe toți cei interesați să binevoască a grăbi cu abonarea opului pentru ca să pot complecta lista abonaților care se va tipări la finea opului.

Deliblat (Temes-m.), luna Noemvrie 1906.

Cu deosebit respect:

George Bujigan,
învățător.